
PIELAVEDELLE VUOSINA 2004–2008 MUUTTANEIDEN NÄKEMYKSIÄ KUNNASTA

Kerman Tanja
Rothberg Katja

Opinnäytetyö

Liiketalouden
Ammattikorkeakoulututkinto

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Kerman Tanja ja Rothberg Katja	
Työn nimi Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneiden näkemyksiä kunnasta	
Päiväys 16.9.2010	Sivumäärä/Liitteet 67/12
Ohjaaja(t) Riitta-Liisa Komulainen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Pielaveden kunta	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Maassamuutto on lisääntynyt Suomessa jatkuvasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Nykyisin muutetaan yhä kauemmaksi omalta kotiseudulta. Ihmisten muuttopäätöksiin vaikuttavat paikkakuntien työntö- ja vetovoimatekijät. Tässä opinnäytetyössä käsitellään maassamuuttoa ja sitä selittäviä tekijöitä. Työssä perehdytään erityisesti Pohjois-Savon muuttotilanteeseen ja esitellään siihen kohdistuvia aiempia tutkimustuloksia.</p> <p>Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on Pielaveden kunta. Tarkoituksena oli selvittää paikkakunnalle vuosien 2004–2008 aikana muuttaneiden mielipiteitä uudesta asuinkunnastaan. Tavoitteena oli saada toimeksiantajan käyttöön tutkittua tietoa siitä, mitkä ovat Pielaveden vetovoimatekijöitä ja kehittämistarpeita sekä keihin Pielaveden kuntamarkkinointia tulisi kohdistaa. Työssä tehtiin kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus sekä kirjoituspöytä tutkimus.</p> <p>Kirjoituspöytä tutkimuksena tehtiin taustaselvitys aiemmin mainitulla aikavälillä Pielavedelle muuttaneista. Tämän tutkimuksen avulla selvitettiin muuttaneiden määrä, lähtömuuttopaikkakunnat, muuttaneiden ikäjakauma sekä lapsiperheiden määrä muuttaneiden joukossa. Tutkimusaineistona käytettiin Pohjois-Savon maistraatista saatua väestötilastoa.</p> <p>Kvalitatiivisen tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelujen avulla, jota varten laadittiin teemahaastattelurunko. Haastatteluaineisto litteroitiin ja analysoitiin käyttämällä aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Analysoinnin tuloksena saatiin kolme teoreettista pääluokkaa, jotka olivat Pielaveden kehittäminen, kunnan imago ja markkinointi sekä vetovoimatekijät. Tuloksia voidaan hyödyntää Pielaveden kunnan päätöksenteossa ja kuntamarkkinoinnissa.</p>	
Avainsanat muuttoliike, maassamuutto, muuttomotiivit, kunnan imago ja kuntamarkkinointi	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Kerman Tanja and Rothberg Katja			
Title of Thesis Visions of those people who moved to Pielavesi between the years 2004–2008			
Date	16.9.2010	Pages/Appendices	67/12
Supervisor(s) Komulainen Riitta-Liisa			
Project/Partners Municipality of Pielavesi			
<p>Abstract</p> <p>Internal migration has increased constantly during the last decade in Finland. Nowadays people move further away from their native region than ever before. Push and pull factors of the locality affect people's decisions to move. The thesis deals with internal migration and the factors that influence it. The thesis focuses also especially on the migration situation in Northern-Savo and earlier research results.</p> <p>This thesis was commissioned by Pielavesi's municipality. The purpose of the research was to explore opinions about locality from people who has moved to Pielavesi in years 2004–2008. The aim was to provide detailed information to the client of the pulling factors and development needs of Pielavesi as well as to whom the marketing of the municipality should be aimed towards. The research was qualitative and also desk research.</p> <p>A background check was made in the desk research of those earlier mentioned migrants who had moved to Pielavesi during the said years. It includes the number of people who moved, localities they moved from, age distribution of those who moved as well as the number of families with children amongst those who moved to Pielavesi during the years 2004–2008. The material for the desk research was got from registry office of Northern-Savo.</p> <p>The material of qualitative research was gathered through thematic interviews which were compiled by using the theme interview frame. The interview material was transcribed and analyzed using inductive content analysis. Analysis resulted in three theoretical main categories. Categories were Pielavesi's development, the image of the municipality and marketing and pulling factors of the municipality. Pielavesi make use of these results in the marketing and decision making of the municipality.</p>			
<p>Keywords</p> <p>migration, internal migration, motives for moving, municipality's image and marketing</p>			

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	7
1.1 Tutkimuksen tausta.....	7
1.2 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja rajaukset	8
1.3 Tutkimuksen toimeksiantaja.....	9
1.4 Keskeiset käsitteet	10
2 TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN VIITEKEHYS	11
2.1 Muuttoliikkeitä selittävät teoriat	11
2.2 Maassamuutto Suomessa	12
2.3 Muuttajat ja heidän muuttomotiivinsa.....	15
2.4 Muuttoliikkeet Pohjois-Savossa	18
2.5 Kunnan imago ja kuntamarkkinointi	20
3 TUTKIMUSTEHTÄVÄT	25
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	27
4.1 Käytetyt tutkimusmenetelmät.....	27
4.2 Teemahaastattelut	31
4.3 Sisällönanalyysi	32
4.4 Tutkimuksen toteutus.....	33
4.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettiset kysymykset	35
5 TUTKIMUSTULOKSET	39
5.1 Väestötilastoista saadut tiedot	39
5.2 Haastateltujen kuvaus.....	41
5.3 Aineiston pelkistäminen	42
5.4 Aineiston ryhmittely	42
5.5 Aineiston abstrahointi.....	45

5.6 Pielaveden vetovoimatekijät	46
5.7 Pielaveden kehittämistarpeet	49
5.8 Pielaveden kuntamarkkinointi	54
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	57
LÄHTEET	63
LIITTEET	

Liite 1 Teemahaastattelurunko
Liite 2 Kutsukirje haastateltaville
Liite 3 Aineiston pelkistäminen

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneiden näkemyksiä kunnasta. Raporttiin sisältyy kirjoituspöytätyönä tehtävä taustaselvitys, jonka avulla maistraatista saadusta väestötilastosta koostaan määrällistä tietoa kyseisellä aikavälillä kuntaan muuttaneista. Laadullisella tutkimuksella selvitetään lisäksi syitä Pielavedelle muuttamiseen ja kuntaan muuttaneiden tyytyväisyyttä kunnan palveluihin ja toimintaan. Tutkimusaineisto kerätään teemahaastattelujen avulla ja haastateltavana on yhdeksän Pielavedelle tällä aikavälillä muuttanutta henkilöä. Haastatteluista saatu litteroitu kirjallinen aineisto analysoidaan käyttämällä sisällönanalyysiä.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään muuttoliikkeitä selittäviä teorioita, maassamuuttoa Suomessa, muuttajia ja heidän muuttomotiiveitaan, muuttoliikettä Pohjois-Savossa sekä kunnan imagoa ja kuntamarkkinointia. Näiden teorioiden määritelmiä verrataan lopussa Pielaveden tuloksiin. Näin voidaan nähdä onko niissä samankaltaisuutta tai eroavaisuutta teoriaan nähden.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Pielaveden kunta. Pielavesi kuuluu niihin Itä-Suomen kuntiin, jotka viime vuosina ovat kokeneet muuttotappiota. Useat suomalaiset taantuvat kunnat ovat löytäneet mahdollisuuden alueen kehittämiseen yritystoiminnan edistämisestä. Yhteistyö yritysten kanssa voi parhaimmillaan mahdollistaa kunnan kilpailukyvyn kasvua ja kunnan vetovoimaisuutta. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia Pielavedelle muuttaneiden näkemyksiä kunnasta aikavälillä 2004–2008. Lisäksi tarkoituksena on selvittää, millaisia henkilöitä kuntaan muuttajat ovat, miksi he ovat muuttaneet Pielavedelle ja millaisia mielipiteitä heillä on mm. kunnan tarjoamista palveluista. Tulomuuttajien käsitykset auttavat sen analysoimisessa, mitä voidaan pitää Pielaveden vahvuuksina ja heikkouksina sekä uhkina ja mahdollisuuksina.

1.2 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyöhön liittyvän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää viimeisen viiden vuoden aikana Pielavedelle tapahtunutta tulomuuttoa. Tutkimus etenee kaksivaiheisesti ja ensin virallisten tietojen avulla haetaan tietoa siitä, kuinka monta henkilöä kuntaan on muuttanut aikavälillä 2004–2008. Lisäksi selvitetään, miltä paikkakunnilta nämä henkilöt ovat muuttaneet Pielavedelle, minkä ikäisiä he ovat muuttaessaan olleet sekä kuinka monta lapsiperhettä muuttaneiden joukossa on.

Tämän jälkeen tehdään laadullinen tutkimus, jonka tavoitteena on haastattelujen avulla selvittää, millaisia muuttajien muuttomotiivit ovat olleet ja mitä odotuksia heillä oli tulevan asuinpaikkakunnan suhteen. Lisäksi haastateltavia pyydetään arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he jälkeinpäin ovat olleet muuttopäätökseensä ja millaisiksi he kokevat nykyisen asuinpaikkakuntansa palvelut ja kunnan toiminnan. Tutkimuksen kohdejoukkona ovat 20–70 vuoden ikäiset Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneet.

Opinnäytetyön tavoitteena on, että toimeksiantaja saa käyttöönsä tutkittua tietoa siitä, mitkä ovat niitä vetovoimatekijöitä, jotka saavat eri elämäntilanteessa olevat henkilöt muuttamaan juuri Pielavedelle. Tuloksista käy ilmi, mihin asioihin paikkakunnalle muuttaneet ovat joko tyytyväisiä tai tyytymättömiä uudessa asuinpaikassaan ja sen tarjoamissa palveluissa. Haastattelujen teemat tuovat esiin asioita, joita voidaan pitää sekä Pielaveden vahvuuksina että heikkouksina ja uhkina sekä mahdollisuuksina. Näitä kaikkia voidaan hyödyntää kuntastrategiassa, kun määritellään kunnan visiota tulevaan. Lisäksi vahvuudet ja mahdollisuudet ovat niitä tekijöitä, joiden varaan kuntaimagoa voi jatkossa rakentaa.

Tässä opinnäytetyössä Pielavettä ei lähestytä erityisesti maaseutukuntana. Tutkimuksen ulkopuolelle rajataan myös tulomuuttajien asumistarpeiden selvittäminen. Opinnäytetyöhön liittyvällä tutkimuksella ei siis haeta esimerkiksi tietoa siitä, millaisella tontilla tai millaisessa rakennuksessa tulomuuttajat haluaisivat asua. Tutkimuksen päätavoite liittyy tulomuuttajien näkemyksiin kunnasta ja siellä asumisesta sekä heidän kokemuksiinsa palvelujen toimivuudesta.

1.3 Tutkimuksen toimeksiantaja

Toimeksiantaja on Pielaveden kunta ja yhteyshenkilö opinnäytetyöprosessissa on Pielaveden kunnanjohtajana toimiva Sami Miettinen. Hänet valittiin kunnanjohtajan virkaan helmikuussa 2010. Aiemmin hän toimi Pielaveden kunnanjohtajan viransijaisena.

Pielavesi on Pohjois-Savossa sijaitseva kunta ja siellä asui noin 5 150 henkilöä vuonna 2009. Pielaveden naapurikuntia ovat Iisalmi, Pihtipudas, Kiuruvesi, Keitele, Maaninka, Tervo ja Pyhäjärvi. Pielavesi sijaitsee 80 kilometrin päässä Kuopiosta ja 50 kilometrin päässä Iisalimesta. Pielavesi tunnetaan Urho Kaleva Kekkosen syntymäpaikkana ja Pielaveden Sampo -lentopallojoukkueesta. Pielaveden asukkaista 0-14-vuotiaita on 15 %, 15–64-vuotiaita on 57 % ja yli 65-vuotiaita on 28 %. (Pielavesi 2010.)

Pielaveden elinkeinorakenne vuonna 2008 on ollut seuraava: palvelut 59 %, alkutuotanto 29 %, jalostus viisi prosenttia ja muut seitsemän prosenttia. Pielaveden suurimpia työnantajia vuonna 2008 olivat muun muassa Pielaveden kunta ja terveyskeskus, Karekuntoutus Oy, Metsäkuljetus Hyväriset Oy, Pelvi Oy, Pasielektro Oy ja Pielaveden K-Rauta Maatalous Oy. (Pielavesi 2010.)

Pielaveden kunta tarjoaa asukkailleen tarvittavia peruspalveluita, joita ovat päivähoido-, koulutus-, kirjasto- ja terveyskeskuspalvelut. Pielavedellä on tarjolla myös erilaisia liikuntapalveluita, mm. hiihtoladut, kuntosali, uimarannat ja hyvät ulkoilumahdollisuudet. Pielavesi tarjoaa myös matkailijoille erilaisia majoituspalveluita ja nähtävyyksiä sekä kalastus- ja veneilymahdollisuuksia. (Pielavesi 2010.)

1.4 Keskeiset käsitteet

Muuttoliike tarkoittaa pitkäaikaista tai pysyvää siirtymistä eri alueelta toiselle alueelle. **Maassamuutto** tarkoittaa kuntien välistä tai kuntien sisäistä muuttoa. **Muuttoliikkeitä tarkastellaan** joko muuttoetäisyyden, paikkakunnan tai muuttajajaksikon mukaan. Paikkakunnittain tutkittaessa tarkastellaan jotakin tiettyä aluetta kuten esimerkiksi määrättyä kuntaa. Muuttoliikettä tarkastellaan yleensä tulomuuton, lähtömuuton ja nettomuuton mukaan. (Jalovaara ym. 2007, 33, 240.)

Henkilön muuttaessa pois paikkakunnalta puhutaan **lähtömuutosta** ja kun henkilö muuttaa paikkakunnalle, puhutaan **tulomuutosta**. (Johdatus väestötieteeseen). **Nettomuutto** tarkoittaa tulomuuton ja lähtömuuton välistä erotusta. Nettomuuton positiivinen tulos tarkoittaa **muuttovoittoa** ja negatiivinen tulos tarkoittaa **muuttotappiota**. (Jalovaara ym. 2007, 33, 344.) **Väestö** tarkoittaa jonkin alueen kaikkia asukkaita. Väestö voidaan luokitella mm. iän, sukupuolen tai siviilisäädyn mukaan. **Väestörakenne** muodostuu väkiluvusta, ikä-, sukupuoli- ja siviilisäätärakenteesta sekä alueellisesta jakautumisesta. (Jalovaara ym. 2007, 15, 354.)

Nonprofit-organisaatio tarkoittaa organisaatiota, jonka ensisijaisena tavoitteena ei ole voiton tuottaminen. Nonprofit-organisaatiossa tärkeimmässä asemassa on missio eli mikä on syy toiminnan harjoittamiseen ja mitä kohderyhmää varten sitä harjoitetaan. (Vuokko 2004, 14.)

2 TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tässä luvussa tarkastellaan ensin lähinnä väestötieteen alalla tehtyjä teoreettisia malleja, joiden avulla selitetään maassamuuttoa. Lisäksi kuvataan lyhyesti suomalaista muuttoliikettä ja etsitään syitä maassamuutolle. Myös Pohjois-Savon muuttotilanteeseen tehdään katsaus ja esitellään käytettävissä olevia aiempia tutkimuksia ja niiden tuloksia. Lopuksi käsitellään kuntamarkkinointia aiheeseen liittyvän kirjallisuuden avulla.

2.1 Muuttoliikkeitä selittävät teoriat

Muuttoliikkeitä voidaan tarkastella eri tasoilla. Muuttoliikkeeseen vaikuttavat sekä yhteiskunnalliset, yksilölliset että alueelliset tekijät. Yksilöllisellä tasolla muuttoliikettä tarkastellaan käyttäytymisen ja tarpeiden perusteella. Tällöin muuttoa selitetään psykologisten ja sosiologisten mallien avulla ja tarkastelu-kohteena ovat ihmisten muuttomotiivit. Näistä selitysmalleista yhtenä esimerkkinä voidaan esittää työntö-veto -mallit. Esimerkiksi parempi työpaikka on tekijä, joka vetää meitä muuttamaan kun taas työttömäksi jääminen työntää meitä muuttamaan muualle. Tarve- ja hyvinvointimalleissa syvennyttään ihmisten yksilöllisiin tarpeisiin, joiden pääryhmiä ovat aineelliset, sosiaaliset ja henkiset tarpeet. Yksilöiden muutto sijoittuu yleensä tiettyyn elämänvaiheeseen, koska edellä kuvatut tarpeet ovat sidoksissa ihmisen elämänkaareen. Näitä elämänvaiheita ovat esimerkiksi opiskelu, työelämään lähteminen ja perheen perustaminen. (Söderling, 197–198.)

Muuton työntö- ja vetovoimatekijöitä pohtiessaan ihmiset vertaavat toisiinsa lähtö- ja tuloalueen ominaisuuksia. (Jalovaara ym. 2007, 246). Tuloalueelle vetäviä tekijöitä ovat mm. parempi työpaikka ja palkka, alueen hyvä imago ja muuttokohteen läheisyys. Tuloalueen työntötekijöitä voivat olla esimerkiksi muuttokohteen etäisyys, muuton kustannukset sekä tuloalueesta saatu tieto. (Luukko 2000, 20.) Nimenomaan maallemuuttoa edistäviä tekijöitä ovat asuminen- ja ympäristötekijät sekä perhesyyt. Kaupunkiin muuttoa edistäviä tekijöitä ovat työ- ja uramahdollisuudet. (Nivalainen 2002, 5.) Yleisesti muuttoa edistä-

viä tekijöitä ovat työpaikka- ja toimialakehitys, asuinpaikkakunnan työttömyyden lisääntyminen, asuntojen saannin helpottuminen ja pienten paikkakuntien palveluiden vähentyminen. Muuttoa rajoittavia tekijöitä ovat lama, kohdepaikkakunnan työttömyys ja asuntopula. (Aro 2007, 372.)

Marjo Purasen (2009) tutkimuksen mukaan positiivia asioita maallemuutossa ovat muun muassa luonto, rauha, tutut ihmiset, iso tontti ja oma piha, hiljaisuus, turvallisuus sekä puhtaus. Negatiivisia asioita maallemuutossa taas ovat muun muassa pitkät välimatkat, huonot kulkuyhteydet ja joukkoliikenne, palveluiden vähäisyys, harrastusmahdollisuuksien vähäisyys sekä auton käytön välttämättömyys. (Puranen 2009, 39–40.) Haastattelujen mukaan Pielavedellä nämä asiat pitävät myös paikkansa. Haastateltujen mielestä hyviä puolia ovat luonto, rauha, turvallisuus, puhtaus ja oma piha. Huonoiksi puoliksi he mainitsivat huonot kulkuyhteydet, palvelujen vähäisyyden sekä auton käytön välttämättömyyden.

Tässä opinnäytetyössä käytetään muuttoliikkeen yksilöllisen tason selitysmalleja apuna analysoitaessa Pielavedelle muuttaneiden henkilöiden haastattelujen sisältöä. Olennaista on erottaa tekijöitä, joita voidaan pitää paikkakunnalle vetävinä tekijöinä. Lisäksi aineistoa tarkastellaan elämänkaareen liittyvien tarve- ja hyvinvointimallien avulla. Tämä auttaa markkinointiviestinnän kehittämisessä, kun luokitellaan potentiaalisia Pielavedelle muuttajia omiksi kohderyhmikseen.

2.2 Maassamuutto Suomessa

Maassamuutto tarkoittaa muuttoliikettä maan rajojen sisäpuolella. (Johdatus väestötieteeseen). Kun tutkitaan Suomen maassamuuttoa, voi siitä huomata, että maassamuutto on lisääntynyt viime vuosisadasta lähtien. Tämä johtuu maan teollistumisesta ja kaupunkien kasvusta. Vielä 1900-luvun alussa Suomessa oli paljon maatalouksia, mutta väestön lisääntytyä työpaikkoja ei maaseudulla riittänyt kaikille halukkaille, jonka tähden työikäiset hakeutuivat kasvaviin kaupunkeihin. Maaltamuutto keskittyi eniten Etelä- ja Länsi-Suomen suuntaan. Myös synnyinläänistä muutto on lisääntynyt. Vielä vuonna 1920

noin 90 % väestöstä asui synnyinläänissään, mutta jo vuonna 1990 vastaava luku oli 71 %. (Jalovaara ym. 2007, 67.) Tästä voi päätellä, että 1900-luvun aikana suomalaiset ovat alkaneet muuttaa kauemmaksi omilta kotiseuduiltaan.

Kuntien välisen ja sisäisen muuton kasvun lisääntymisen 1990-luvun puolessa välissä uskotaan johtuvan vuonna 1994 tehdystä kotikuntalain muutoksesta ja tämän vaikutuksesta opiskelijoiden asuinpaikan määräytymiseen. Muutos merkitsi sitä, että opiskelijat pystyivät uuden lain myötä rekisteröitymään opiskelupaikkakuntansa asukkaiksi. (Söderling, 201.) Kotikuntalaissa säädetään henkilön kotikunnan määräytymisestä. Kotikuntalain mukaan määrätynyt kotikunta merkitään väestötietojärjestelmään. Henkilön kotikunnaksi määritellään kunta, jossa hän asuu. (Kotikuntalaki 1994.) Tämän säädösmuutoksen ohella 1990-luvun puolivälin muuttoa voidaan selittää laman ja työttömyyden vaikutuksilla. Ihmiset ovat muuttaneet kasvukeskuksiin työn perässä tai alueille, joissa asunto ja elinkustannukset ovat edulliset.

Kunta on saavuttanut muuttovoittoa, kun tulomuuttajia on lähtömuuttajia enemmän. Kunta on kokenut muuttotappiota, kun lähtömuuttajia on enemmän kuin tulomuuttajia. (Johdatus väestötieteeseen.) Suuremmat kunnat saavat muuttovoittoa opiskelijoista, jotka siirtyvät opiskelemaan suurempiin kaupunkeihin. Pienemmille kunnille tuottaa tappiota, jos nuoret muuttavat muualle opiskelemaan, koska siten kunta menettää myös heille tulevaisuudessa syntyvät lapset. Täten väestö vanhenee tappiopaikkakunnilla. (Myrskylä 2006, 5.) Vuosien 2002–2007 välillä eniten muuttovoittoa saaneet maakunnat olivat Pirkanmaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme ja Ahvenanmaa. Suurimpia muuttotappiomaakuntia taas olivat Kainuu, Lappi, Etelä-Savo ja Keski-Pohjanmaa. Samalla aikavälillä katsottuna kunnissa eniten muuttovoittoa saivat Tampere, Espoo, Nurmijärvi ja Kirkkonummi. Eniten muuttotappiota keränneet kunnat olivat Helsinki, Kajaani, Vaasa ja Raase. (Kuntaliitto 2009, 47.)

Muuttotappiokuntien on mahdollista kehittää elinkeinoelämäänsä kuntaliitoksen avulla. Siten kunnat pystyvät lisäämään kilpailukykyään ja alueesta saadaan vetovoimaisempi. (Kuntaliitos lisäisi kilpailukykyä 2010.) Kuntaliitosten määrä kasvaa koko ajan. Se auttaa pienempien kuntien kouluja, pankkeja, kauppoja ja posteja jatkamaan toimintaansa. (Kuntaliitto 2009, 60.)

Aron (2007) mukaan muuttojen määrä on ollut maassamme suurimmillaan 1970-luvun vaihteessa sekä 2000-luvun alussa. Kuntien välillä ja sisällä on muutettu enemmän kuin koskaan aiemmin vuosina 2001–2005 (ks. taulukko 1). Tilastossa nähtävät tulokset eivät kuitenkaan vastaa täysin todellisuutta. Vain 2/3 muuttajasta muutti pois omalta työalueeltaan ja vain kolmannes muutti pois omasta maakunnastaan viime vuosikymmenen aikana. (Aro 2007.)

TAULUKKO 1. Muuttaneisuus vuosina 1975–2005

Ajanjakso	Kuntien sisällä (%)	Kuntien välillä (%)	Koko maassamuutto (%)
1970-1974*		5,15	
1975-1979	8,22	4,26	12,48
1980-1984	8,1	4,0	12,1
1985-1989	8,37	4,09	12,46
1990-1994	8,4	3,75	12,15
1995-1999	10,21	4,7	14,95
2000-2005	10,99	5,32	16,3

Muuttajien määrä on suhteutettu prosentteina jokaisen vuoden keskiväkilukuun. *Kuntien sisäisiä muuttoja on rekisteröity vasta vuodesta 1975 lähtien. (Aro 2007, alkuperäistä mukailen.)

Suomessa kuntien välillä muutti vuonna 2008 yhteensä 269 032 henkilöä. Maassamuutto on vähentynyt lievästi viime vuosien aikana ja sen uskotaan myös vähentyvän vuonna 2010 väestön ennakkotilaston mukaan. (Tilastokeskus 2010, 3.) Muuttoliikkeiden vähentymiseen uskotaan tulevaisuudessa vaikuttavan ensinnäkin se, että väestö ikääntyy. Toisaalta väestönkasvu vähenee ja tämä puolestaan vaikuttaa muuttoliikkeiden määrään. Yli 65-vuotiaiden

osuus Suomen väestöstä on kasvussa. Tämä vaikuttaa erityisesti pienten paikkakuntien väestörakenteeseen. (Jalovaara ym. 2007, 252.) Suomen väestönkasvu tulee laskemaan tulevaisuudessa, koska suuret ikäluokat vanhenevat ja tämä lisää kuolemien määrää. Syntyneisyys taas laskee, koska 1970- ja 1980-luvuilla syntyneet pienet ikäluokat tulevat perheenisäysikään ja tämä vaikuttaa syntyvien lapsien määrän vähenemiseen. Toisaalta Suomen siirtolaisuus on kasvussa, mikä vaikuttaa maamme väestönkehitykseen tulevaisuudessa. (Kuntaliitto 2009, 43.)

Muuttajien rakennetta voidaan tutkia muun muassa iän, koulutustason, tulo-kertymien tai työmarkkina-aseman mukaan. Muuttajat aiheuttavat tulo- ja lähtökunnille erinäisiä tulo- ja menovaikutuksia. Tulovaikutuksia aiheuttavat kunnan saamat verotulot ja valtionosuudet. Menovaikutuksia koituu julkisten palvelujen lisääntyneestä kysynnästä, asuntojen ja tonttien saatavuuden varmistamisesta sekä palvelutuotannon kehittamisestä. Kuntalaisten ikärakenne, tulotaso ja väestömäärä ovat tärkeitä menestystekijöitä kunnalle. Nämä tekijät vaikuttavat kuntatalouden muodostumiseen sekä kunnan tulo- ja menovaikutuksiin. Tulo- ja lähtömuuttajien rakenne vaikuttaa siis kunnan kokonaistilanteeseen. (Aro 2007, 375.)

2.3 Muuttajat ja heidän muuttomotiivinsa

Muuttomotiivit tarkoittavat muuttopäätökseen tai paikkakunnalta toiselle muuttamiseen vaikuttavia tekijöitä. Muuttoon vaikuttavat motiivit voivat olla erilaisia. Asunnon, tontin tai kiinteistön ominaisuudet ovat fyysisen ympäristön tekijöitä. Sosiaalisen ympäristön tekijöitä taas ovat perhe, sukulaiset tai tuttavat eli sosiaalisen kanssakäymisen motiiveja. Vapaus, harrastusmahdollisuudet ja luontoelämykset taas liittyvät persoonallisen ympäristön tekijöihin. (Kumpulainen 1996, Simosen mukaan 2005, 9.)

Muuttajat voidaan lisäksi jaotella ensimmäistä kertaa muuttaviin, eteenpäin muuttaviin ja paluumuuttajiin. Ensi kertaa muuttavat henkilöt muuttavat pois synnyinseudultaan. Eteenpäin muuttavat ja paluumuuttajat muuttavat elämässään useamman kerran. Paluumuutto tarkoittaa muuttoa takaisin synnyinseudulle tai muuttoa paikkakunnalle, jossa muuttaja on ennen asunut. (Työvoiman alueellisen liikkuvuuden esteet ja kannustimet 2008, 40.)

Muuttajien oletetaan olevan yleensä nuoria henkilöitä, jotka ovat hyvin koulutettuja. Sukupuoli ei vaikuta muuttoaktiivisuuteen. Usein nuorten muuttamisen syitä ovat opiskelu, itsenäistyminen tai työelämään lähteminen. Näiden syiden takia nuoret lähtevät yleensä suurempiin kaupunkeihin, koska pienissä kunnissa ei ole tarjolla samoja vaihtoehtoja kuin suurissa kaupungeissa. (Jalovaa- ra ym. 2007, 253.) Lapsiperheet muuttavat yleensä maalle, varsinkin, jos lapset ovat alle kouluikäisiä tai lapsia on monta. Yleensä lapsiperheet eivät muuta maalle, jos toinen vanhemmista on korkeasti koulutettu. (Nivalainen 2002, 25.) 31–50-vuotiailla muuttajilla työ on tärkein tekijä muuton taustalla. Eläkeläiset muuttavat suurimmaksi osaksi asumisen ja sosiaalisten syiden takia. (Työvoiman alueellisen liikkuvuuden esteet ja kannustimet 2008, 36.)

Simonen (2005) on tutkinut muuttoliikettä Oulun seudulla. Kasvavilla kaupunkiseuduilla yhdyskuntarakenne alkaa hajaantua, koska isojen kaupunkien asunto- ja tonttitarjonta ei kykene vastaamaan asukkaiden tarpeita. Siten asukkaat ovat muuttaneet pienempiin naapurikuntiin maaseudulle mm. halvempien tonttien takia. (Kukkonen 2005, Simosen mukaan 2005, 5.) Simosen tekemän tutkimuksen mukaan pieneen kuntaan muuttaneilla muuttopäätökseen vaikutti eniten suuren kaupungin läheisyys. Muita tekijöitä, jotka vaikuttivat muuttopäätökseen melko paljon, olivat luonnonläheisyys, lapsille sopiva asuinympäristö, sijainti liikenneyhteyksien varrella sekä väljästi asuttu alue. Yli puolelle tutkimukseen vastanneista henkilöistä asuntotonttien edullisella hinnalla ja niiden suurella koolla oli ollut merkitystä. Vähiten muuttopäätökseen olivat vaikuttaneet sukulaisten asuminen paikkakunnalla, paluu omalle kotiseudulle, hyvät vapaa-ajanviettomahdollisuudet, mahdollisuus rakentaa talo itse sekä hyvä sijainti palveluihin nähden. (Simonen 2005, 53.)

Tarkasteltaessa työttömien ja työssä olevien muuttohalukkuutta, voidaan huomata, että työttömät ovat työssä olevia haluttomampia muuttamaan toiselle paikkakunnalle työn perässä. Työttömät muuttavat usein sosiaalisten syiden vuoksi, kun taas työllistyneillä myös asumisen syyt ovat tärkeitä. (Työvoiman alueellisen liikkuvuuden esteet ja kannustimet 2008, 37–38.) Pienempien kuntien koulutetun työvoiman tarve on lisääntynyt, jonka tähden nuoret palaavat kotiseudulleen. Kuitenkin pienempien paikkakuntien ongelmana on se, että isoilla aluekeskuksillakin on tarjota työpaikkoja nuorille. Vähenevän työllisyyden ja väestön määrän myötä palvelujen käyttö vähentyy, mikä vaikuttaa palveluiden saatavuuteen pienillä, alle 5 000 asukkaan paikkakunnilla. (Myrskylä 2006, 6, 10.)

Pendelöinti on työssäkäyntiä oman asuinkunnan ulkopuolella. Oman asuinkunnan ulkopuolella työssäkäyvät henkilöt parantavat kunnan taloudellista asemaa palkkatuloillaan enemmän kuin ne, jotka työskentelevät omassa asuinkunnassaan. Pendelöijät voivat tuoda kuntaan myös suuria pääomatuloja. Pendelöijät käyttävät asuinkunnissaan samoja palveluja kuin muut, mutta terveys- ja sosiaalipalveluja he saattavat käyttää vähemmän työllistyneisyytensä vuoksi. (Kuntaliitto 2009, 63.) Pendelöijien määrään vaikuttavat ympäristykuntien määrä sekä liikenneyhteydet. Kuntien kannattaa tavoitella pendelöijä, koska heidän tulonsa ovat korkeampia. Pendelöijien avulla muuttotappiokunta voi saada parannettua taloudellista asemaansa. (Myrskylä 2008.) Pendelöinti voi rajoittaa väestön vähenemistä pienillä paikkakunnilla ja siten hillitä aluekeskusten kasvua. Työssä käyminen pidemmän matkan takaa tasoiittaa väestön jakautumista eri alueille. (Nivalainen 2006, 9.)

Tieto- ja viestintäteknologian kehittyminen on helpottanut mahdollisuutta valita asuinpaikka vapaammin työpaikan sijainnista riippumatta. Tietoteknologia mahdollistaa etätöiden teon. Tämän toivotaan olevan yksi mahdollisuus maaseudun tyhjenemisen estämiselle. Lisäksi parannusta pienten kuntien asemaan voisi tuoda lisääntyvä vapaa-ajan asuminen.

2.4 Muuttoliikkeet Pohjois-Savossa

Pohjois-Savoon on muuttanut henkilöitä vuosina 1987–2007 eniten Uudelta maalta, Etelä-Savosta, Pohjois-Karjalasta ja Keski-Suomesta. Pohjois-Savosta on muutettu eniten Helsingin seudulle. Muita suuria muuttokohteita ovat olleet Jyväskylän, Joensuun ja Oulun seutukunnat. Lähtö- ja tulomuuttajien suurin ryhmä Pohjois-Savossa oli 20–24-vuotiaat. Muuttajista 47 % oli naisia ja 53 % miehiä, joten sukupuoli ei näytä vaikuttavan muuttamiseen. (Tilastokeskus 2008. Moniste.)

Pohjois-Savon maakuntaan kuuluu viisi seutukuntaa ja yhteensä 23 kuntaa. Kuopion seutukuntaan kuuluu Maaninka, Siilinjärvi, Karttula ja Kuopio. Ylä-Savon seutukuntaan kuuluu Vieremä, Kiuruvesi, Sonkajärvi, Iisalmi, Pielavesi, Keitele, Lapinlahti ja Varpaisjärvi. Varkauden seutukuntaan kuuluu Varkaus ja Leppävirta. Sisä-Savon seutukuntaan kuuluu Vesanto, Tervo, Rautalampi ja Suonenjoki sekä osittain Karttula. Koillis-Savon seutukuntaan sisältyy Rautavaara, Nilsinä, Juankoski, Kaavi sekä Tuusniemi. (Pohjois-Savon kunnat.)

Pohjois-Savon kunnissa on vuonna 2008 ollut väestön muuttotappiota yhteensä 243 ihmistä. Muuttotappiota on ollut 90-luvun alusta lähtien joka vuosi. Kuitenkin näyttää siltä, että muuttotappio on pienentynyt viime vuosien aikana aikaisemmasta. (Muuttoero Pohjois-Savossa vuosina 1990–2008.) Muuttotappio tulee laskemaan ensi vuosikymmenellä, kun suuret ikäluokat siirtyvät eläkkeelle, jolloin nuoret pääsevät Pohjois-Savon alueella työelämään. Heidän ei tällöin tarvitse muuttaa suuremmille paikkakunnille työn perässä. (Patrakka 2008.)

Pohjois-Savon sisäisiä paineita ovat vähenevä työvoiman tarjonta ja vanheneva ikärakenne. Vanhenevan ikärakenteen takia työikäisten määrä tulee laskemaan ja hyvinvointipalvelujen tarve tulee lisääntymään tulevaisuudessa. Pohjois-Savon väestörakenne on muuttunut muuttotappion vuoksi niin, että väestö vähenee ja vanhenee. Tämä näkyy työikäisten vanhenemisena ja vanhusten lisääntymisenä. Pohjois-Savon tulisi houkutella työvoimaa alueelle ja panostaa työikäisten hyvinvointiin. Koulutustarjonnalla vaikutetaan työvoiman

saatavuuteen sekä vähennetään opiskelijoiden lähtömuuttoa. Koulutustarjonnalla voidaan myös parantaa alueen vetovoimaa. Maakunnassa tulisi panostaa myös yrittäjyyden edistämiseen. (Pohjois-Savon liitto 2010, 5-7, 18.)

Väestönmuutosten ennakkotietojen (tammi-huhtikuu 2010) mukaan melkein kaikissa Ylä-Savon kunnissa kuolleita oli enemmän kuin syntyneitä ja lähtömuuttoa oli enemmän kuin tulomuuttoa. Ainoastaan Lapinlahdella syntyneitä oli kuolleita enemmän ja tulomuuttoa lähtömuuttoa enemmän. Iisalmen kohdalla verrattaessa tulo- ja lähtömuuttoa keskenään, luvut olivat samat. Pielavedellä elävänä syntyneitä oli 15, kun taas kuolleita oli 21. Verrattaessa tulo- ja lähtömuuttoa Pielaveden kohdalla, tulos on melko tasainen. (Huttunen, V. 2010, 10.) Nämä tulokset ovat huolestuttavia Ylä-Savon väestötilanteen kannalta. Väestö vanhenee kunnissa, koska lapsia syntyy vähemmän muuttotappion vuoksi. Väestön vanhenemiseen vaikuttaa myös se, että lähtömuuttajat ovat yleensä nuoria aikuisia. Pohjois-Savosta nuoret muuttavat suurempiin kuntiin, jonka takia myös Pielaveden ikärakenne vanhenee.

Pielavedellä oli yli 64-vuotiaita asukkaita 27 % väestöstä vuonna 2007. Tilastoista huomaa, että Pielavedellä on keskiarvoa enemmän yli 64-vuotiaita. Keskimäärin koko maassa yli 64-vuotiaita on 16,5 %. (Tilastokeskus 2008, 26.) Perusterveydenhuollon nettokustannukset olivat Pielavedellä noin 900 euroa per asukas vuonna 2006. Kyseinen summa on 14.:ksi suurin koko Suomessa. Ikääntyneiden suuri osuus voi selittää korkeat terveydenhuoltokulut. (Tilastokeskus 2008, 116.)

Pielavedelle suuntautuvaa muuttoliikettä on tutkittu aiemminkin ja tässä opinäytetyössä voidaan käyttää lähteenä kahta eri tutkimusta. Pohjois-Savon muuttoliike vuosilta 1987–2007 -nimisessä tutkimuksessa on tarkasteltu, minne päin Suomea Pohjois-Savosta on muutettu. Kyseisessä tutkimuksessa on myös selvitetty tarkemmin tulo- ja lähtömuuttoa Pielavedelle/Pielavedeltä vuosina 1987–2007. Kyseisten vuosien aikana Pielavedelle on muuttanut yhteensä 3 734 henkilöä (tulomuutto) ja Pielavedeltä on muuttanut muualle yhteensä 4 926 henkilöä (lähtömuutto). Suurimpia lähtö- ja tulomuuttokuntia ovat olleet

Kuopio, Iisalmi, Keitele, Siilinjärvi ja Helsinki. (Tutkimus. Tilastokeskus 2008. Moniste.)

Pohjois-Savon tulo- ja lähtömuuttajien taustoista v. 2003 sekä aikasarjoja v. 2000–2003 -tutkimuksessa puolestaan on tutkittu muuttoliikkeen taustoja. Tutkimuksen perusteella suurin osa Pielavedeltä / Pielavedelle muuttaneista on ollut 15–24-vuotiaita vuonna 2003. Tutkimuksen mukaan Pohjois-Savon alueella muuttaneista (lähtö- ja tulomuutto) suurin osa on ollut työssäkäyviä sekä opiskelijoita vuonna 2003. Työlliset ovat muuttaneet Pielavedeltä / Pielavedelle selvästi aktiivisemmin kuin työttömät. (Tutkimus. Pohjois-Savon liitto 2006, 8–9, 12. Moniste.)

2.5 Kunnan imago ja kuntamarkkinointi

Kuntiin voidaan liittää erilaisia mielikuvia ja voidaan puhua esimerkiksi kunnan maineesta, imagosta tai identiteetistä. Usein käytetään myös termiä julkisuuskuva. Kuntien viestinnän yhteydessä on puolestaan puhuttu esimerkiksi paikkamarkkinoinnista tai nonprofit-organisaation markkinoinnista. Tässä opinnäytetyössä käytetään jatkossa lähinnä käsitteitä kunnan imago ja kuntamarkkinointi.

Kunnan imago on tärkeä kilpailutekijä, koska se luo kunnalle luottamusta ja vetovoimaa. Imagoon vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa johtamiskulttuuri, palvelut, ympäristöystävälliset toimintatavat sekä henkilöstöpolitiikka. Mainenhallinnassa kuntalaisten kuunteleminen on tärkeää. Hyvä imago syntyy, kun asukkaat ja yritykset ovat tyytyväisiä kuntaansa. Uusien asukkaiden saanti, kunnan ja palvelujen tunnettuus, matkailun edistäminen sekä yrityselämän toiminnan tukeminen ovat tärkeimpiä tavoitteita kunnan viestinnässä. (Kunnan viestintä 2004, 30.) Kunnan maineeseen vaikuttavat myös tekemiset ja puheet. Mielikuvat syntyvät useiden tekijöiden tuloksena. Mielikuviin voidaan vaikuttaa viestinnällä ja markkinoinnilla. (Juholin 2006, Purasen mukaan 2009, 10.)

Kunnilla on nykyään markkinoinnissa käytettävään enemmän työkaluja, joilla he voivat parantaa imagoaan vetovoimaisemmaksi. Kun imagoa rakennetaan, tulisi tehdä päätöksiä, jotka vievät kohti tavoiteimagoa. Imagomarkkinointi on prosessi, jossa tavoitellaan haluttua mielikuvaa kunnasta. (Rainisto 2004, 64–65.) Kunnan imagoa tulee eritellä sen perusteella, miten sitä rakennetaan, mitä sillä halutaan viestiä ja keitä imagon muodostaminen koskee.

Markkinointistrategiassa määritellään, mitä keinoja ja voimavaroja käyttämällä tavoitteet pyritään saavuttamaan. Kilpailijat tulee kartoittaa, ympäristötekijät tulee selvittää, kuluttajien odotukset on selvitettävä sekä omat resurssit tulee tietää. Markkinointistrategian kehityksestä on huolehdittava koko ajan, koska sen suunnittelu on pitkän ajan toimintaa. (Siukosaari 1999, Purasen mukaan 2009, 14.)

Kuntakuva rakennettaessa tulee ottaa huomioon muun muassa strategiaan liittyvät perusviestit, sidosryhmien määrittely sekä markkinointitoimenpiteet. Markkinointiviestintä on tärkeä osa kunnan viestintää. Sen eri muotoja ovat mainonta, kampanjat, promootiotilaisuudet sekä erilaiset tapahtumat. (Kunnan viestintä 2004, 31.) Kuntaliiton Kuntien markkinointitutkimuksessa vuodelta 2009 todettiin markkinoinnin tärkeimpinä kohderyhminä olevan uudet asukkaat ja yritykset, matkailijat ja vapaa-ajan asukkaat sekä kunnan omat asukkaat. Suhdetoiminta ja asiakaspalvelu ovat tutkimuksen mukaan tärkeimpiä markkinointiviestinnän keinoja kunnassa. Tärkeimpinä muuttohoukuttimina pidettiin edullisia tontteja ja toimitiloja. (Lazarov 2009, 11–13.)

Markkinointiviestinnällä halutaan aina vaikuttaa johonkin tiettyyn kohderyhmään. Samoista viestintään liittyvistä asioista voidaan puhua myös nonprofit-organisaatioiden markkinointiviestinnässä. Kohderyhmälähtöinen, tavoitelähtöinen sekä toimintaympäristö- ja tilannelähtöinen viestintä on järkevää. Kohderyhmälähtöisyys vaatii kohderyhmän tuntemista. Tavoitelähtöisyydessä taas kaikki viestinnän ratkaisut tehdään tavoitteiden mukaan. Toimintaympäristö- ja tilannelähtöisyys taas tarkoittaa viestinnän toimintaympäristöön liittyvien asioiden huomioimista. Markkinointiviestinnän keinot jaetaan usein henkilökohtaiseen myyntityöhön, suhdetoimintaan, mediajulkisuuteen, mainontaan, mene-

kinedistämiseen ja sponsorointiin. (Vuokko 2004, 170–171.) Kaikkia näitä keinoja voidaan pitää relevantteina myös nonprofit-organisaatioiden viestinnässä.

Mainonnan keinoja ja viestintäkanavia on useita, jonka vuoksi kohderyhmän tuntemus on tärkeää: mitä lehtiä luetaan vai seurataanko internetiä. Mainonnan oikea kohdistaminen on tärkeää. Menekinedistäminen voi liittyä kunnan toiminnassa esimerkiksi edullisten tonttien saatavuuteen tietyllä aikavälillä. Henkilökohtainen myyntityö on keino, jota voidaan käyttää esimerkiksi laadittaessa yhteistyömallia yrittäjien kanssa. Ulkoisella suhdetoiminnalla kunta voi viestiä esimerkiksi luotettavuutta sidosryhmäkumppanina. Mediajulkisuus on kaikille kunnille tuttu asia, koska paikallislehtiä käytetään yleensä tiedottamisen välineenä viestittäessä eri asioista kunnan asukkaille.

Paikkakuntien puutteena on markkinointiosaaminen. Niiden on kyettävä markkinoimaan itseään kehittyneillä tavoilla erottuakseen joukosta. Kunnat kilpailevat osaavasta työvoimasta ja yrityksistä, minkä vuoksi niiden täytyy kehittää vetovoimaisuuttaan ja markkinointiaan saavuttaakseen halutun kohderyhmän. Paikkojen tavoitteina on houkutella alueelle korkean tason yrityksiä, säilyttää taloutensa tasapaino sekä kehittää uusia palveluja. Paikkoja voidaan merkitä tuotteistamalla valitsemalla niille tietyt vetovoimatekijät, joiden uskotaan lisäävän paikan houkuttelevuutta. Merkituotteistamisen avulla aloitetaan paikan systemaattinen markkinointi, jossa SWOT-analyysi toimii hyvänä menetelmänä. Analyysissä määritellään paikan vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet. (Rainisto 2004.)

Viime vuosina visuaalisen ilmeen määrittely ja sloganit ovat lisääntyneet kuntien markkinointiviestinnässä. Pienet kunnat korostavat markkinointiviestinnässään asumista, luontoa ja elinympäristöä, kun taas suuremmat kaupungit yritystoimintaa, kulttuuria ja työvoimaa. Kuntien on päätettävä, painottaako se markkinoinnissaan koko kuntaa vai esimerkiksi tiettyä asuinaluetta. Muuttohaukuttimien käyttö on nykyään vähentynyt, mutta pienempien kuntien kilpailukeinona sitä käytetään vieläkin. Suurin osa alle neljän tuhannen asukkaan kunnista käyttää muuttohaukuttimena edullisia tontteja. (Kontio 2006.)

Sloganeita suunniteltaessa kunnan tulee tietää, keille ne halutaan kohdistaa ja mitkä ovat perimmäiset tavoitteet. Pyritäänkö iskulauseilla houkuttelemaan uusia asukkaita tai yrityksiä vai halutaanko kiinnittää kunnassa toimivien yhdistysten huomio. Tämän vuoksi kunnan tulee tietää eri kohderyhmien tarpeet, koska segmentointi on oleellinen asia markkinointiviestinnässä. (Rainisto 2004, Purasen mukaan 2009, 20.)

Segmentointi tarkoittaa ihmisten ryhmittelyä; usein puhutaan asiakkaiden ryhmittelystä. Samaan ryhmään kuuluvilla on yleensä samanlaisia tarpeita ja he reagoivat markkinointitoimiin samalla tavoin. Jokaiselle ryhmälle markkinoidaan eri asioita eri tavalla. (Korkeamäki ym. 2002, 129.) Kuntien tulee markkinointiviestintää suunnitellessaan segmentoida mahdolliset kohderyhmät, joiden mukaan markkinointitoimia aletaan suunnitella kohderyhmittäin. Kuntien kohderyhmiä voivat olla esimerkiksi potentiaaliset asukkaat, yritystoiminnasta kiinnostuneet, nykyiset asukkaat ja kunnassa toimivat yritykset sekä lomailijat.

Pielaveden strategian 2015 mukaan Pielaveden tavoitteena on olla viiden vuoden päästä ”yrittäjäystävällinen ja turvallinen palvelukeskus, joka tarjoaa laadukkaat lähipalvelut ja monipuoliset asumismahdollisuudet puhtaan luonnon keskellä”. Kunnan tavoitteina on

- ”talouden tasapainottaminen
- laadukkaiden palveluiden säilyttäminen
- uusien työpaikkojen syntymisen edistäminen
- asuntokannan kehittäminen
- kuntayhteistyö työssäkäyntialueen kuntien kanssa
- hyvän henkilöstöpolitiikan noudattaminen.” (Pielavesi 2010.)

Myös Pielavesi voisi kuntana panostaa jatkossa markkinointiin enemmän. Pielaveden markkinointi vaikuttaisi olevan melko vähäistä kunnan ulkopuolella. Markkinointia lähikuntiin kannattaisi lisätä, koska potentiaalisia paikkakunnalle muuttajia asuu lähikunnissa. Pielavesi voisi lisätä printtimainontaa ja ryhtyä yhteistyöhön yritysten kanssa saadakseen Pielaveden palvelut esille. Pielaveden mahdollisina asukkaina voitaisiin pitää rauhaa ja turvallisuutta hakevia

lapsiperheitä, kunnan entisiä asukkaita, luonnon lähelle hakeutuvia ikääntyviä pariskuntia sekä yrittäjyydestä kiinnostuneita henkilöitä. Joihinkin näistä ryhmistä soveltuu myös sosiaalisen median käyttö tiedottamisen ja markkinoinnin välineenä. Markkinointi on väline, jolla kunta voi osaltaan saavuttaa edellämainitut strategiset tavoitteensa.

3 TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Tähän opinnäytetyöhön liittyvässä tutkimuksessa selvitetään Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneiden näkemyksiä kunnasta. Opinnäytetyön tavoitteena on ensinnäkin hakea kirjoituspöytä tutkimuksen avulla tietoa siitä, kuinka monta henkilöä Pielavedelle on muuttanut kyseisinä vuosina, mistä nämä kaikki henkilöt ovat muuttaneet, minkä ikäisiä he ovat sekä kuinka monta lapsiperhettä Pielavedelle on muuttanut kyseisten vuosien aikana. Väestötietotiedot kirjoituspöytä tutkimukseen saadaan maistraatista.

Lisäksi tavoitteena on selvittää teemahaastattelujen avulla, mitkä ovat niitä mahdollisia vetovoimatekijöitä, jotka saavat aikaan päätöksen muuttaa juuri Pielavedelle. Tätä varten tehdään laadullinen tutkimus, jonka aineisto kootaan teemahaastattelujen avulla. Haastattelun pääteemat ovat päätös asuinpaikan vaihdoksesta, Pielaveden palvelut, Pielavesi kuntana sekä Pielavesi asuinpaikkana.

Päätös asuinpaikan vaihdoksesta -teeman avulla saadaan tietoa siitä, mistä syistä haastateltavat muuttivat Pielavedelle ja oliko heillä kenties odotuksia uuden asuinpaikan suhteen. Pielaveden palvelut -teema tuo esiin haastateltavien mielipiteitä kunnan tarjoamista palveluista ja siitä, kuinka tyytyväisiä niihin ollaan. Tämän teeman avulla saadaan myös tietoa siitä, mitä palveluja haastateltavat toivovat lisää sekä mitkä palvelut ovat tärkeitä muuttajan näkökulmasta. Pielavesi kuntana -teeman alla haastateltavilta kysytään, minkälainen Pielavesi on heidän mielestään kuntana ja kuinka tyytyväisiä he ovat kunnan toimintatapaan ja kunnalliseen päätöksentekoon. Kyseisen teeman kautta saadaan selville myös, mitä asioita tai toimintatapoja kunnassa voisi kehittää. Lisäksi kysytään haastateltavien mielipidettä Pielaveden asunto- /talo- / tonttisaatavuudesta. Pielavesi asuinpaikkana -teeman tarkoitus on tuoda esille, minkälainen Pielavesi on asuinpaikkana sekä selvittää, kuinka tyytyväisiä he jälkikäteen ovat olleet tehtyyn muuttopäätökseen. Lisäksi kysytään, suosittelisivatko haastateltavat Pielavedelle muuttoa muille. Haastattelujen teemat tuovat esiin asioita, joita voidaan pitää sekä Pielaveden vahvuuksina ja heikkouk-

sina sekä uhkina ja mahdollisuuksina. Näitä kaikkia voidaan hyödyntää kuntastrategiassa, kun määritellään kunnan visiota tulevaan. Lisäksi vahvuudet ja mahdollisuudet ovat niitä tekijöitä, joiden varaan kuntaimagoa tulee jatkossa rakentaa.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Käytetyt tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö toteutettiin kaksivaiheisesti keräämällä tutkimusaineistoa sekä kirjoituspöytä tutkimuksen avulla että tekemällä kenttätutkimus. Ensin selvitettiin maistraatista saatujen väestötilastotietojen avulla, kuinka monta henkilöä kuntaan oli muuttanut vuosina 2004–2008. Lisäksi tutkittiin, mistä nämä henkilöt olivat muuttaneet, minkä ikäisiä he olivat muuttaessaan sekä kuinka monta lapsiperhettä kuntaan oli muuttanut kyseisten vuosien aikana. Tätä aineistoa käsiteltiin tilastollisesti.

Seuraavaksi tehtiin laadullinen tutkimus, jonka aineisto koottiin teemahaastattelujen avulla. Tavoitteena oli tulomuuttajia haastatteleamalla selvittää, mitkä ovat niitä mahdollisia vetovoimatekijöitä, jotka saavat aikaan päätöksen muuttaa juuri Pielavedelle. Lisäksi haastateltavia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he jälkeinpäin ovat olleet muuttopäätökseensä ja millaisiksi he kokevat nykyisen asuinpaikkakuntansa palvelut ja kunnan toiminnan.

Seuraavaksi kuvataan käytetyt tutkimusmenetelmät ja perustellaan niiden valinnat. Lisäksi tehdään selkoa aineiston keruutavoista ja määritellään, miksi juuri nämä tavat valittiin. Luvussa 4.4 kerrotaan, kuinka tutkimusprosessi eteni ja millaisia käytännön toimenpiteitä siihen liittyi. Luvussa 4.5 pohditaan tutkimuksen luotettavuuteen ja pätevyyteen vaikuttavia tekijöitä sekä eettisiä kysymyksiä.

Kirjoituspöytä tutkimus ja tilastoaineiston käsittely

Kirjoituspöytä tutkimus valittiin aineistonkäsittelymenetelmäksi tilastollisen aineiston käsittelyssä, koska materiaalista laskettiin muuttaneiden määrä, iät ja aiemmat asuinpaikkakunnat. Tämä analysointi oli helpoin tehdä kirjoituspöytä tutkimuksena, koska aineistot olivat valmiina.

Tilastollisessa tutkimuksessa haetaan vastauksia lukumääriin ja prosentiosuuksiin liittyvissä kysymyksissä ja tutkitaan riippuvuuksia eri asioiden välillä. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää tarpeeksi suurta otosta. Tutkimukseen voidaan hankkia tiedot keräämällä ne itse tai käyttämällä muiden keräämiä tilastoja tai rekistereitä. Valmiita aineistoja voidaan kuitenkin joutua muokkamaan ja tarkistamaan ennen käyttöä. (Heikkilä 2004, 16, 18.) Valmiita aineistoja kutsutaan sekundääriaineistoksi ja niitä hyödyntävää tutkimusta kirjoituspöytä tutkimukseksi. Aineistoa kerätessä kirjoituspöytä tutkimus ja kenttätutkimus voivat liittyä toisiinsa. (Mäntyneva, Heinonen & Wrangle 2008, 29.)

Kirjoituspöytä tutkimus on pääsääntöisesti aikaa ja rahaa säästävä tapa kerätä aineistoa. Tutkimusta tehdessä tulisi käyttää luotettavia ja ajan mukaisia tietolähteitä. Nämä tietolähteet voidaan luokitella kahteen pääryhmään, jotka ovat organisaation sisäiset ja ulkoiset tietolähteet. Esimerkiksi yrityksen sisäisiä tietolähteitä ovat muun muassa koottu asiakaspalaute ja myynnin raportit. Ulkoisia tietolähteitä taas ovat erilaiset tilastot, tutkimustulokset, ammattilehdet ja alan kirjallisuus. (Mäntyneva ym. 2008, 29.) Kirjoituspöytä tutkimus sopii hyvin esimerkiksi kysynnän arviointiin, segmentointiin ja kohdentamiseen sekä toimintaympäristön seurantaan. Rajoitteena voidaan pitää sitä, että tietoa on alun perin kerätty johonkin toiseen tarkoitukseen eikä tieto ole välttämättä tarvittavassa muodossa. (Mäntyneva ym. 2008, 30, 31.)

Tässä opinnäytetyössä oli perusteltua käyttää viranomaisten tuottamaa valmista ja luotettavaa tilastoaineistoa. Aineisto saatiin Pohjois-Savon maistraatista ja se on tehty väestökirjanpidon perusteella. Kotikuntalain mukaan muuttoa koskeva ilmoitus tehdään maistraatille, joka tekee ilmoituksen perusteella merkinnän kotikunnasta väestötietojärjestelmään. Henkilön kotikunta on se kunta, jossa hän asuu. Vastasyntyneen lapsen kotikunta määräytyy äidin kotikunnan mukaan. (Kotikuntalaki 1994.)

Maistraatin väestötilaston avulla pystyttiin nopeasti tekemään määrällinen tutkimus, jonka perusjoukkona ovat kaikki vuosina 2004–2008 Pielavedelle muuttaneet henkilöt. Pielavedelle muutti tuolla aikavälillä kaiken kaikkiaan 585 henkilöä, joiden osalta tilastoista pystyttiin selvittämään, mistä päin Suomea

he ovat muuttaneet ja minkä ikäisiä he muuttaessaan ovat olleet. Ikä- ja osoitetietojen avulla voitiin lisäksi päätellä, kuinka monta lapsiperhettä tulomuuttajien joukossa oli. Näin saadut tiedot antavat yleiskuvan siitä, millaisia henkilöitä Pielavedelle muuttaneet ovat. Muuttajia voidaan lisäksi taustatietojen avulla luokitella eri ryhmiin ja eritellä, keitä potentiaaliset Pielavedelle muuttajat ovat. Segmentoimalla mahdollisia paikkakunnalle muuttajia eri ryhmiin, kuntaviestintää voidaan kohdentaa oikealla tavalla. Kaikille potentiaalisille muuttajille ei kannata suunnata samanlaista markkinointiviestintää, vaan se tulee eriyttää esimerkiksi sen mukaan, minkä ikäisille ja missä elämäntilanteessa oleville viestitään.

Saatua aineistoa käsiteltiin SPSS- ja MS Excel -ohjelmilla. Tehdystä yhteenvedosta käyvät ilmi sekä muuttajan syntymävuosi että edellinen kotikunta. Nämä tiedot koottiin taulukkoon (taulukko 3) ja kuvioon (kuvio 1). Lisäksi tilastoista laskettiin muuttaneiden lapsiperheiden määrä. Kirjoituspöytätyön tutkimuksen luotettavuutta ja eettisiä kysymyksiä pohditaan luvussa 4.3.

Laadullinen tutkimus

Laadullinen tutkimus valittiin, koska sen avulla saadaan laajempia vastauksia ja haastateltavilta voidaan kysyä tarkentavia kysymyksiä tarpeen vaatiessa. Teemahaastattelu oli paras vaihtoehto aineistonkeruumenetelmäksi, koska sen avulla saadaan enemmän tietoa kuin lomakekyselyllä.

Opinnäytetyöhän liittyvän laadullisen tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastatteluiden avulla. Laadullisen tutkimuksen avulla voi tutkia teemoja eli tutkimusongelmia syvällisemmin kuin perinteisellä määrällisellä tutkimuksella. Näitä tutkimuskohteita voivat olla ihmisten tuntemukset sekä ihmisten motiivit ja asenteet. Laadullisella tutkimuksella pyritään selvittämään syitä kohderyhmän toimintaan eli miksi ja miten he toimivat. Määrällinen tutkimus taas vastaa pääsääntöisesti vain kysymyksiin mitä, missä ja milloin. (Mäntyneva ym. 2008, 69.)

Laadullisen tutkimuksen kohdejoukkona ovat 20–70 vuoden ikäiset Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneet henkilöt. Tässä tutkimuksessa laadullinen menetelmä valittiin, koska haluttiin tietää, miksi haastateltavat olivat päätyneet muuttamaan Pielavedelle ja millaisia kokemuksia heillä on kunnassa asumisesta. Näin pystyttiin ymmärtämään paremmin haastateltavien henkilökohtaisia syitä paikkakunnalle muuttoon sekä selvittämään myös heidän viihtyvyyttään kunnassa. Kaikkia aikavälillä 2004–2008 Pielavedelle muuttaneita ei olisi voitu haastatella. Heistä olisi voitu ottaa esimerkiksi todennäköisyyteen perustuvalla otantamenetelmällä otos ja kerätä tutkimusaineisto esimerkiksi postikyselynä. Tämä olisi kuitenkin vienyt aikaa ja siitä olisi koitunut postitus- ja monistuskustannuksia. Lisäksi määrällinen tutkimus ei olisi tuonut tarpeeksi hyvin esiin tulomuuttajien mielipiteitä ja asenteita. (Mäntyneva ym. 2008, 69.)

Henkilökohtaisia teemahaastatteluja voidaan tehdä sekä kasvokkain että esimerkiksi puhelimitse. Tämän tutkimuksen kannalta oli tärkeää, että haastattelut tehtiin yksilöhaastatteluina face-to-face. Tämä vaatii niin haastattelijoilta kuin haastateltaviltakin paljon. Haastattelijan pitää pystyä viemään haastattelua eteenpäin kuitenkin johdattelematta haastateltavaa. Lisäkysymyksiä on osattava tehdä riittävästi ja niitä on muokattava saatujen vastausten perusteella. Näin haastattelijat voi tehdä haastattelusta joustavamman, esimerkiksi esittämällä lisäkysymykset parhaaksi näkemässään järjestyksessä. (Mäntyneva ym. 2008, 75.)

Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä, että jo aineistoa ensi vaiheessa käsiteltäessä tulee esiin mielenkiintoisia asioita, joita tutkija ei ole etukäteen tullut miettineeksi. Kuitenkaan yhdessä tutkimuksessa ei voi tutkia kaikkia itseään kiinnostavia kohteita vaan on valittava tärkeimmät. Valintoja ohjaavat paitsi tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävät myös tutkimuksen viitekehys ja siinä käytetty teoreettinen malli. (Mäntyneva ym. 2008, 77.) Tässä opinnäytetyössä käytetyssä teoriapohjassa olennaista analyysin kannalta ovat maassamuuttoa selittävät teoriamallit. Lisäksi analyysissä tuli kiinnittää huomioita tutkimustulosten käytettävyyteen kuntamarkkinoinnin kannalta.

Opinnäytetyöhön liittyvä haastattelututkimus tehtiin laadullisella tutkimuksella, koska sen avulla pystyttiin ymmärtämään paremmin Pielaveden kuntaan muuttaneiden syitä paikkakunnalle muuttoon. Lisäksi pystyttiin selvittämään myös heidän viihtyvyyttään kunnassa. Tutkimuksessa haastateltiin yhdeksää Pielavedelle muuttanutta henkilöä. Kaikkia muuttaneita ei voitu haastatella, joten tämän vuoksi kuntaan muuttaneista otettiin harkinnanvarainen näyte.

Laadullisella tutkimuksella ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin hakemaan vastausta kysymykseen, miksi? Analysointi pyritään tekemään mahdollisimman tarkasti. Tutkimusaineistoa tarkastellaan käsitteellisellä tasolla. Tämä merkitsee tutkimustiedon järjestämistä siihen muotoon, että yksittäisen henkilön sanominen siirretään yleiselle käsitteelliselle ja teoreettiselle tasolle. (Grönfors 1985, 145.)

Kohdejoukon ei laadullisessa tutkimuksessa tarvitse olla suuri, koska laadullisella tutkimuksella ei pyritä tilastollisiin tuloksiin. Tässä tutkimuksessa mukana on yhdeksän eri ikäistä tulomuuttajaa. Haastateltavat valittiin ensin harkinnanvaraisena näytteenä ja tarkoituksena oli, että haastatteluja tehdään lisää, mikäli tilanne niin vaatii. Haastateltavien valintaa ja aineiston keruuta kuvataan tarkemmin seuraavissa luvuissa.

4.2 Teemahaastattelut

Tutkimusaineisto koottiin teemahaastattelujen avulla. Haastatteluissa käytettiin tukena teemahaastattelurunkoa, johon koottiin etukäteen haastattelun pääteemat. Nämä pääteemat oli puolestaan jaettu alateemoiksi. Haastattelut olivat silloin suurin piirtein samanlaiset kaikille haastateltaville. Teemahaastattelussa on oleellista haastattelun eteneminen keskeisten aiheiden mukaan. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 48). Teemahaastattelu valittiin aineistonkeruumenetelmäksi, koska sen avulla on helpompaa tutkia aihetta syvällisemmin esimerkiksi kysymällä haastateltavalta henkilöltä täydentäviä jatkokysymyksiä. Pielaveden kunnalle on tärkeää saada kattavia tutkimustuloksia ja teemahaastattelu on tällöin paras mahdollinen aineistohankintamenetelmä. Vaikka haastateltavia on vähän, saatu aineisto on määrältään ja sisällöltään runsas. Struktu-

roitua tutkimuslomaketta käyttämällä aineisto olisi jäänyt suppeammaksi. Toisaalta täysin avoin syvähaastattelu olisi ollut vaikea toteuttaa. Rakenteellisesti jäsentymätön tutkimusaineisto olisi ollut vaikeasti tulkittavaa ja raportointi olisi viivästynyt.

4.3 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysin avulla dokumentteja voidaan analysoida systemaattisesti ja objektiivisesti. Sisällönanalyysillä pyritään kuvaamaan tutkittava asia tiivistysti ja yleisesti. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 103.) Sisällönanalyysin avulla aineisto tulisi järjestää selkeään muotoon kadottamatta kuitenkaan sen sisältämää tietoa. Analyysin avulla yritetään luoda selkeyttä aineistoon, jotta voidaan tehdä luotettavia ja järkeviä johtopäätöksiä. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 108.)

Sisällönanalyysi koostuu kolmesta vaiheesta. Ensimmäisessä vaiheessa eli pelkistämisessä haastatteluaineistosta alleviivataan tutkimuksen kannalta olennaiset kohdat ja ne tiivistetään. Toisessa vaiheessa eli ryhmittelyssä aineistosta etsitään samankaltaisuuksia / eroavaisuuksia ja ne ryhmitellään. Analysoinnin kolmannessa osiossa eli abstrahoinnissa erotetaan olennainen tieto ja siten muodostetaan teoreettisia käsitteitä. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 109–111.)

Ensin tehtiin aineiston pelkistäminen eli haastatteluaineistoista etsittiin tutkimuksen kannalta olennaiset asiat. Ne kirjoitettiin taulukkoon käyttämällä MS Word -ohjelmaa, jonka jälkeen alkuperäisille ilmauksille kirjoitettiin pelkistetyt ilmaukset (ks. liite 3). Sen jälkeen pelkistetyt ilmaukset käytiin läpi ja niistä etsittiin samankaltaisuuksia. Samaa asiaa tarkoittavat ilmaukset yhdistettiin ja ryhmiteltiin alaluokiksi (ks. taulukko 3). Tämän jälkeen alaluokat jäsenneltiin yläluokiksi, jossa yleistimme alaluokkien käsitteet. Yläluokista teimme sitten pääluokkia, jotka vastasivat teorian käsitteitä (ks. taulukko 4).

4.4 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyön aiheesta saatiin tieto Savonia-ammattikorkeakoulun kautta syyskuun tienoilla 2009 ja tämän perusteella otettiin yhteyttä toimeksiantajaan ja sovittiin tapaaminen. Tapaamisessa määriteltiin alustavasti opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet sekä tehtiin tarvittavat aiheen rajaukset. Lisäksi tapaamisen yhteydessä keskusteltiin siitä, mikä olisi paras mahdollinen menetelmä, jolla opinnäytetyöhön liittyvä tutkimus toteutettaisiin. Tässä yhteydessä pohdittiin myös tutkittavien yksityisyyden suojaa koskevia kysymyksiä. Lopullisesti käytettävät tutkimusmenetelmät ja aineiston keruutavat määriteltiin tekemällä aihekuvaus ja opinnäytetyösuunnitelma.

Opinnäytetyösuunnitelmaa varten tehtiin teemahaastattelurunko (ks. liite 1). Siinä kuvataan teemoittain ne aiheet, joista tulomuuttajia haastateltiin. Tutkimussuunnitelman esittämisen jälkeen saatiin maistraatilta tiedot Pielavedelle tutkimuksen aikavälillä muuttaneista henkilöistä ja aloitettiin tilastoaineiston käsittely. Mahdollisille haastateltaville laadittiin kutsukirje (ks. liite 2) haastatteluiden järjestämistä varten.

Haastateltavat valittiin siten, että vuosina 2004–2008 Pielavedelle muuttaneista valittiin ensin kaksikymmentä eri ikäistä, eri sukupuolta olevaa ja eri paikkakunnalta Pielavedelle muuttanutta henkilöä. Nämä henkilöt olivat kaikki sellaisia, joilla on omakohtaista tietoa tutkimuksen aiheesta ja joiden mielipiteistä ja kokemuksista voitiin tehdä mielekkäitä tulkintoja. Haastateltavien valinta voikin laadullisessa tutkimuksessa olla harkinnanvaraista eikä sattumanvaraista, toisin sanoen haastateltaviksi pyritään saamaan tarkoitukseen sopivia henkilöitä. (Mäntyneva ym. 2008, 72).

Ennen kirjeiden lähetystä Pielavesi-Keitele -lehti teki opinnäytetyön tutkimuksesta lehtijutun, jonka avulla pyrittiin herättämään näiden haastateltavien mielenkiinto haastattelua kohtaan. Valituille lähetettiin kirjeet, joissa kerrottiin tutkimuksesta ja sen toteutuksesta. Lisäksi kerrottiin, kuka on toimeksiantaja ja kuinka haastateltavien yksityisyys suojataan. Haastateltavilla oli mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä tutkijoille. Kirjeessä oli myös mukana teemahaastattelurunko.

runko, johon haastateltavat saivat tutustua rauhassa ennen haastattelua. Tavoitteena oli saada vähintään kymmenen vastausta. Heistä kuitenkin vain kahdeksan vastasi, joten päätettiin lähettää vielä kuusi kirjettä samoilla perusteilla tilastoista valituille henkilöille. Heistä yksi vastasi, joten haastateltavia saatiin yhteensä yhdeksän. Nämä henkilöt päätettiin haastatella ensin ja saadun tutkimusaineiston perusteella tehtäisiin päätös siitä, valitaanko haastateltavia vielä lisää.

Haastatteluun suostuneille henkilöille annettiin vaihtoehdoksi kaksi päivämäärää haastattelun teolle. Haastateltavien tuli ilmoittaa, kumpi päivämäärä heille sopisi paremmin sekä kertoa yhteystietonsa. Vastausten jälkeen haastateltaville soitettiin ja sovittiin lopullinen haastattelu-aika ja päivämäärä. Haastattelut järjestettiin Pielaveden kunnantalolla 10.–11. helmikuuta 2010. Haastattelut nauhoitettiin oppilaitoksen MP3-soittimella ja toisen haastattelijan kännykällä. Toinen haastattelija esitti kysymykset haastateltaville ja toinen kirjoitti paperille lyhyesti pääasiat haastattelusta. Kullekin haastattelulle oli varattu aikaa puoli tuntia. Häiriötekijöitä haastatteluissa ei ollut. Kirjallinen yhteenveto eli litterointi tapahtui kuukauden jälkeen haastatteluista. Koottu aineisto käsiteltiin sisällönanalyysillä teemoittain. Haastatteluista tehtiin johtopäätökset, jonka jälkeen haastattelumateriaalit hävitettiin.

Tutkimuksen jatkoon kannalta oli olennaista, että aineisto alkoi kylläntyä jo yhdeksää henkilöä haastateltua. Haastattelujen määrää ei enää tarvinnut lisätä, koska uutta tietoa ei olisi saatu, vaikka haastateltavien määrää olisi lisätty.

Tutkimuskirjallisuuden perusteella tiedetään, että kylläntyminen tutkimusaineistossa voi tapahtua jo, kun on saatu alle kymmenen haastattelua. (Mäntyneva ym. 2008, 73). Tämän tutkimukseen aiheen kannalta riittävä aineisto saatiin kokoon tällä haastateltavien määrällä eikä tutkimusprosessia ollut syytä pitkittää.

Lisäksi tehtiin myös tilastollinen yhteenveto Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneista maistraatista saatujen väestötilastojen avulla. Tilastollinen yhteenveto tehtiin, koska siitä saa ajankohtaista tietoa muuttaneista. Aineistoa käsiteltiin SPSS- ja MS Excel -ohjelmien avulla. Yhteenveto tehtiin tiedoista edellinen kotikunta ja syntymävuosi, joista tehtiin kuvio ja taulukko. Aineisto hävitettiin tietojen käytön jälkeen, jotta luottamuksellisuus säilyy.

4.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettiset kysymykset

Tutkimuksen tekijän tulee olla tutkimusprosessin kaikissa vaiheissa huolellinen, rehellinen ja kriittinen. Tutkimus tulee toteuttaa asiantuntevasti ja ammatillisesti niin, että tutkimusta voidaan pitää luotettavana. Tässä alaluvussa käsitellään sekä tehdyn kirjoituspöytä tutkimuksen että haastattelututkimuksen luotettavuutta ja niihin liittyviä eettisiä kysymyksiä.

Kirjoituspöytä tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Lähtökohtana kirjoituspöytä tutkimuksen luotettavuuden arvioinnille on se, että käytössä olleet tilastolliset aineistot pohjautuvat väestötietojärjestelmään ja että tietosisältö on ajantasaista. Kuitenkin myös valmiiden tilastollisten aineistojen käytössä on mietittävä tulosten luotettavuutta ja pätevyyttä samalla tavalla kuin sitä arvioidaan käsiteltäessä omia tutkimustuloksia. (Taanila 2009, 8).

Tutkimuksen tulee olla luotettava eli tulosten on oltava tarkkoja. Tutkijan on oltava tutkimusta tehdessään koko ajan tarkka, koska virheitä voi sattua tutkimuksen eri vaiheissa. Tilastot on osattava tulkita oikein ja analysointimenetelmät tulee hallita. Tulokset ovat tarkkoja, jos otoskoko on tarpeeksi suuri. Jotta saataisiin luotettavia tuloksia, tutkittavan kohderyhmän tulee edustaa koko perusjoukkoa, eikä vain osaa siitä. (Heikkilä 2004, 30.) Saatua aineistoa ei voitu sellaisenaan muuntaa esimerkiksi taulukkomuotoon, koska se oli tulostettu paperille. Tiedot syötettiin SPSS- ja MS Excel -ohjelmiin. Tässä työvaiheessa tarkistettiin tiedot kahteen kertaan, ettei virheitä synny. Aikaisempi käyttökokemus ohjelmista varmisti, että tiedoista saatiin oikeanlaiset yhteen-

vedot. Kaikki muuttaneet otettiin huomioon yhteenvetoa tehdessä, jotta tulokset eivät olisi sattumanvaraisia.

Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella toisaalta mittaamisen ja aineistojen keruun, toisaalta tulosten luotettavuutena. Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnin alueita ovat tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti, joita arvioidaan mittarin ja mittaamisen luotettavuutena. Mittaus on reliabiliteettinen kun tulokset ovat puhtaita virheistä. Reliabiliteetti tarkoittaa luotettavuutta, pysyvyyttä ja tarkkuutta. Mittaus on validi kun tulokset vastaavat tavoitteita. Validiteetti tarkoittaa pätevyyttä. Reliabiliteetti ja validiteetti vaikuttavat toisiinsa niin, että huono reliabiliteetti voi heikentää validiteettia. (Taanila 2009, 27.)

Tekemämme tilastolliset laskelmat ovat luotettavia, tarkkoja ja päteviä. Mukana tilastotiedoissa ovat kaikki vuosina 2004–2008 Pielavedelle muuttaneet ja kyseessä on silloin kokonaistutkimus. Ainoastaan lähtöpaikkakuntakuvion tuloksista jäi puuttumaan 16 henkilön lähtöpaikkakunta, koska tilastotiedoissa niitä ei lukenut. Muutoin tilastollisissa analyyseissä käytettiin kaikkien muuttaneiden tietoja. Otantavirhettä ei näin ollen voi syntyä. Lisäksi saadut tiedot perustuvat viranomaisen ylläpitämiin rekistereihin, joita ei ole muuteltu eikä tietoja ole jätetty pois. Mittausvirhettä ei voi syntyä silloin, kun käytetty aineisto perustuu sellaisiin tosiasioihin kuin ihmisen sukupuoli, syntymävuosi tai hänen asuinpaikkansa. Virheet ovat toki mahdollisia, mutta silloin väestökirjanpito ei pidä paikkaansa ja on tapahtunut esimerkiksi tallennusvirhe, kun muuttajan tietoja on syötetty väestötieto-ohjelmaan. Laskelmat on tehty huolellisesti ja ne on tarkastettu eikä niitä ole millään lailla vääristelty. Tutkimuksessa mukana olleiden henkilöiden nimi- ja osoitetietoja ei ole käytetty muuhun kuin tutkimuksen tekoon. Nimi- ja osoitetiedot haastatteluun osallistuneista oli pakko luovuttaa kirjeitä lähetettäessä toimeksiantajalle, koska kirjeiden postitus hoitui kunnan kautta. Pielaveden kunta kuitenkin hävitti tiedot kirjeiden lähettämisen jälkeen. Lisäksi kaikki saatu aineisto tutkimuksen teon eri vaiheissa on hävitetty. Näin on turvattu henkilöiden yksityisyys.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimuksen laadun tarkkailua tulee tehdä tutkimuksen eri vaiheissa, kun on kyseessä haastattelumenetelmä. Haastattelurungon tulee olla hyvin laadittu, johon on mietitty vaihtoehtoisia lisäkysymyksiä. On ennakoitava, mitä teemoja voi haastattelun aikana vielä syventää. Teknisen välineistön on oltava kunnossa. Haastattelupäiväkirjaan merkitään huomioita haastateltavista, heidän ympäristöstään sekä vaikeutta tuottavista kysymyksistä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 184.)

Yhtenä olennaisena asiana on pohtia, kenen ehdoilla tutkimusaihe valitaan. On myös selvitettävä, kuinka henkilöt saadaan suostuteltua tutkimustyöhön mukaan. Tutkimuksen laatua tulee tarkkailla tutkimuksen jokaisessa vaiheessa. Koko prosessin ajan on huolehdittava, että tutkimuksessa mukana olevien henkilöiden anonymisuus ja luottamuksellisuus säilyy. Tutkimustyössä tulee välttää kaikenlainen plagiointi eikä tutkimuksen tuloksia kaunistella. Tämän vuoksi raportointi ei saa olla puutteellista eikä harhaanjohtavaa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 26–28.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija on keskeinen tutkimusväline. Pääasiallisena luotettavuuden kriteerinä on tutkija itse. Toinen tärkeä luotettavuuden kriteeri on uskottavuus. Tällä tarkastellaan tutkijan oman tulkintansa ja käsitteellisyysyden vastaavuutta tutkittaviin. Realistisessa luotettavuusnäkökulmässä tulee tutkimustekstissä kertoa mahdollisimman tarkasti siitä, mitä kaikkea aineistonkeräämisen yhteydessä ja sen jälkeen on tapahtunut. (Eskola & Suoranta 1998, 212–213.)

Haastateltavilta tiedusteltiin etukäteen, ovatko he halukkaita osallistumaan haastatteluun. Haastateltaville lähetettiin kirje, jossa kerrottiin tutkimuksesta ja sen tarkoituksesta. Kirjeen mukana toimitettiin myös haastattelurunko. Näin mahdollinen haastateltava pystyi jo etukäteen paneutumaan aiheeseen. Samalla kirjeessä pyydettiin lupa haastattelun tekoon. Haastattelut perustuivat näin vapaaehtoisuuteen. Muuttaneiden tiedot saatiin maistraatista. Kirjeessä korostettiin sitä, että tutkimus tehdään anonymisti niin, että kukaan muu kuin

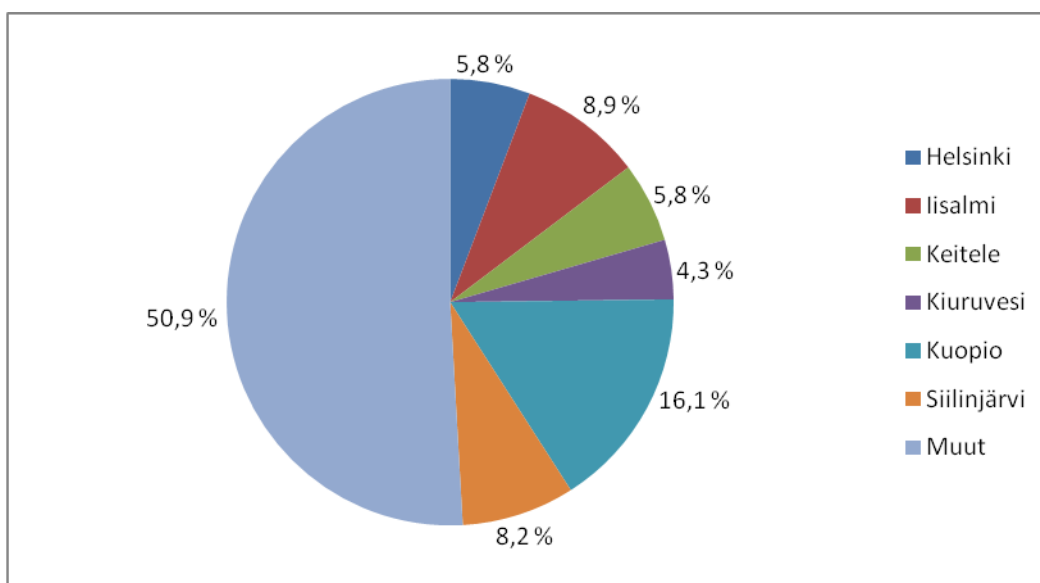
haastattelijat eivät osaa yhdistää tutkimuksen tuloksia yksittäiseen haastateltavaan. Haastateltaville tehtiin selväksi se, että saatuja tietoja käytetään vain tutkimuksen tekoon. Haastatteluaineisto hävitettiin tulosten analysoinnin jälkeen. Nauhat kuunneltiin huolellisesti ja vastaukset kirjoitettiin niin, että ne vastaavat haastateltavien näkemyksiä. Varsinaista haastattelupäiväkirjaa ei pidetty, koska haastattelut litteroitiin eikä haastattelutilanteissa tehty mitään havaintoja haastateltavista. Haastateltavien nimet ja haastatteluajat kirjattiin muistiin haastattelujen tekojärjestyksessä. Lisäksi hankaliksi koetut kysymykset kirjattiin ylös.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä kappaleessa esitellään ensin maistraatista saatujen väestötilastojen tulokset. Tuloksista käy ilmi, montako henkilöä Pielavedelle on muuttanut vuosina 2004–2008, miltä paikkakunnilta Pielavedelle on muutettu eniten, minkä ikäisiä muuttajat ovat olleet muuttaessaan Pielavedelle ja kuinka monta lapsiperhettä Pielavedelle on muuttanut. Tilastojen tulosten esittelyn jälkeen kappaleessa 5.2 kerrotaan lyhyesti taustatietoja haastateltavista. Kappaleissa 5.3–5.5 kerrotaan sisällönanalyysin tekemisestä ja esitellään sen tulokset. Kappaleissa 5.6.–5.8 kerrotaan haastattelujen tuloksista yleisesti.

5.1 Väestötilastoista saadut tiedot

Pielavedelle on muuttanut yhteensä 585 henkilöä vuosina 2004–2008. Lähtömuuttopaikkakuntia oli yhteensä 93. Eniten on muutettu Kuopiosta, Iisalimesta, Siilinjärveltä, Keiteleeltä, Helsingistä ja Kiuruvedeltä. Puolet muuttaneista oli lähtöisin muilta paikkakunnilta eri puolilta Suomea. Väestötilastoissa 16 henkilön kohdalla ei ollut merkitty lähtöpaikkakuntaa, joten niitä ei voinut ottaa laskelmassa huomioon. Seuraavasta kuviosta näkyy selvemmin edellä lueteltujen lähtöpaikkakuntien osuus kaikista muuttopaikkakunnista. Kuviossa on laskettu osuudet 569 henkilön mukaan merkitsemättömistä lähtöpaikkakunnista johtuen.

KUVIO 1. Pielavedelle muuttaneiden osuus lähtöpaikkakunnittain

Verrattaessa yllä olevan kuvion tuloksia Pohjois-Savon muuttoliike vuosilta 1987–2007 -tutkimukseen, voi huomata, että viisi suurinta lähtömuuttopaikkakuntaa ovat kummassakin samat. Muuttaneet olivat syntyneet 1920–2000-lukujen välillä. Vuosien 2004–2008 aikana Pielavedelle muutti eniten 80-luvulla (17,4 %) syntyneitä henkilöitä. Pielavedelle muutti kyseisten vuosien aikana 64 lapsiperhettä. Seuraavasta taulukosta näkee saadut tulokset muuttaneista tarkemmin.

TAULUKKO 2. Muuttaneiden prosenttiosuudet syntymäluvun mukaan (n=585)

Syntymäluku	Muuttaneiden määrä	Prosenttiosuus (%)
1920	8	1,40
1930	28	4,80
1940	81	13,80
1950	73	12,50
1960	68	11,60
1970	91	15,60
1980	102	17,40
1990	57	9,70
2000	77	13,20
Yhteensä	585	100

Taulukosta voi huomata, että lapsiperheitä on muuttanut Pielavedelle paljon. Tämän voi todeta tarkkailemalla henkilöiden syntymälukuja 1990 ja 2000. Kun verrataan lapsiperheiden määrää (64) kaikkien muuttaneiden määrään (585), voidaan todeta sen vastaavan taulukon tuloksia. Verrattaessa yllä olevan taulukon tuloksia Pohjois-Savon tulo- ja lähtömuuttajien taustoista v. 2003 sekä aikasarjoja 2000–2003 -tutkimukseen, voi kummankin tutkimuksen tuloksista huomata, että Pielavedelle on muuttanut eniten 1980-luvulla syntyneitä.

5.2 Haastateltujen kuvaus

Haastateltavia oli yhteensä yhdeksän henkilöä. Heistä naisia oli neljä ja miehiä viisi. Haastateltavista viisi oli paluumuuttajia. Haastateltavat olivat muuttaneet Pielavedelle seuraavilta paikkakunnilta: Lapinlahti, Pulkila, Oulu, Vantaa, Liminka, Kaarina, Leppävirta, Jyväskylä ja Siilinjärvi. Vuonna 2004 Pielavedelle muuttaneita oli kaksi henkilöä, vuonna 2005 muuttaneita oli kolme henkilöä, vuonna 2006 muuttaneita oli yksi ja vuonna 2008 muuttaneita oli kolme. Vuonna 2007 muuttaneilta ei tullut vastausta haastattelupyyntöön. Haastateltavista kaksi oli syntynyt 80-luvulla, kaksi oli syntynyt 70-luvulla, neljä oli syntynyt 60-luvulla ja yksi 50-luvulla. Haastateltavien joukossa oli yrittä-

jiä, työssäkäyviä sekä työttömiä. Yhtään opiskelijaa tai eläkeläistä ei haastattavien joukossa ollut.

5.3 Aineiston pelkistäminen

Sisällönanalyysin ensimmäisessä vaiheessa eli aineiston pelkistämisessä haastatteluaineistoista etsittiin tutkimuksen kannalta olennaisia ilmaisuja. Alkuperäiset ilmaukset kirjoitettiin taulukkoon niitä millään tavoin muuttamatta, jonka jälkeen jokaiselle ilmaukselle kirjoitettiin pelkistetty ilmaus. Pelkistetty ilmaus on tiivistelmä alkuperäisestä ilmauksesta. Aineiston pelkistäminen löytyy liitteistä (liite 3).

5.4 Aineiston ryhmittely

Analyysin ensimmäisen vaiheen jälkeen pelkistetyistä ilmauksista etsittiin samankaltaisuuksia ja ne ryhmiteltiin alaluokiksi. Eli pääsääntöisesti samaa asiaa tarkoittavat ilmaukset yhdistettiin yhteen alaluokkaan. Ryhmittelyn myötä aineiston abstrahointi on helpompaa. Aineiston ryhmittely näkyy alla olevasta taulukosta.

TAULUKKO 3. Aineiston ryhmittely

Pelkistetyt ilmaukset	Alaluokat
Rauhallinen asuinpaikka	Pielaveden hyvät puolet
Luonnon läheisyys ja hyvä kasvupaikka lapsille	
Rauhallinen asuinpaikka	
Järvien läheisyys	
Luonto ja puhtaus	
Luonnon läheisyys	
Turvallinen asuinpaikka	
Hyvät harrastusmahdollisuudet	

Poliisipalvelujen tarpeellisuus	Toiveet lisäpalveluista
Toivomus lisäkaupoista ja paremmista opiskelumahdollisuuksista	
Toivomus laskettelumahdollisuuksista	
Halpakauppa Pielavedelle	
Elektroniikkaliike Pielavedelle	
Halpakauppa Pielavedelle	
Erikoiskauppalveluita lisää	
Erikoisliikkeitä lisää	
Urheilu- tai eräliike Pielavedelle	
Toivomus poliisipalvelujen säilymisestä	
Poliisipalvelujen tarpeellisuus	
Pienen paikkakunnan haittapuolet palveluissa	
Kunnan tapahtumista informointi asukkaille	Tyytyväisyys kunnan palveluihin
Tyytyväisyys kauppapalveluihin	
Halvemmat asuinkustannukset verrattuna suurempiin kaupunkeihin	
Hyvät palvelut kunnan kokoon nähden	
Tyytyväisyys maatalous-/lomitustoimistoon	
Tyytyväisyys TK –palveluihin	
Tyytyväisyys esikouluun ja ala-asteeseen	
Tyytyväisyys kaikkiin Pielaveden palveluihin	
Tyytyväisyys kirjastoon ja sen valikoimaan	
Tyytyväisyys TK:een ja lomitustoimistoon	
Tyytyväisyys palveluihin	
Tyytymättömyys yrittäjien tukemiseen	Tyytymättömyys kunnan palveluihin ja toimintaan
Tyytymättömyys kunnan tiedonjakoon	
Huonot julkiset liikenneyhteydet syrjäkylillä	
Tyytymättömyys kuntosalin aukioloaikoihin	

Huono omakotitalo- ja vapaa-ajanasantotarjonta	Asunto/tontti/talo -tarjonta
Asuntotarjonta vähäistä	
Asunnon helppo saatavuus	
Vuokra-asuntojen huono tarjonta ja kunto	
Korkeat vuokrat	
Tyytymättömyys vuokra-asuntojen tarjontaan	
Huono asunto/tontti/talo -tarjonta	
Mökkeily ja leirintä-alueen tarpeellisuus	Matkailu
Matkailupuoleen panostaminen	
Laivasatama järvenrannassa	
Kaupunkien läheisyys	
TK ja kaupat tärkeitä palveluita	Tärkeät palvelut
TK ja kauppapalvelut toimivat	
Koulut, hoitopaikat ja TK tärkeitä palveluita	
TK- ja kauppapalvelut sekä kunnan toiminta tärkeitä	
Koulut ja TK tärkeitä palveluita	
Tyytymättömyys yrittäjien tukemiseen	Elinkeinoelämä
Toivomus yrittäjien tukemisesta	
Teollisuustoimintaa Pielavedelle	
Yrityselämän elvyttäminen tärkeää	
Huonoja puolia väestön vanheneminen ja työpaikkojen riittämättömyys	Väestön vanheneminen ja kuntaliitos
Kuntaliitos kehitysehdotus	
Väestön vanhenemisen vaikutus kuntatalouteen	
Kuntaliitos lähitulevaisuudessa ajankohtainen	

Viidestäkymmenestäyhdeksästä pelkistetystä ilmauksesta saatiin yhdeksän eri alaluokkaa. Alaluokkiin yhdistettiin vähintään neljä ja enintään kaksitoista ilmaisua.

5.5 Aineiston abstrahointi

Aineiston ryhmittelyn jälkeen tehtiin aineiston abstrahointi. Siinä pääsääntöisesti samaa tarkoittavat alaluokat jäsenneltiin yläluokaksi. Yläluokat yhdistettiin vielä pääluokiksi, jotka ovat tutkimuksen tuloksia. Alla olevasta taulukosta näkyy analysoinnin viimeinen vaihe.

TAULUKKO 4. Aineiston abstrahointi

Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat
Toiveet lisäpalveluista	Elinkeinoelämän elvyttäminen	Pielaveden kehittäminen
Elinkeinoelämä		
Väestön vanheneminen ja kuntaliitos		
Tyytymättömyys kunnan palveluihin ja toimintaan	Kehitysehdotukset	
Tärkeät palvelut	Muuttomotiivit	Vetovoimatekijät
Tyytyväisyys kunnan palveluihin		
Pielaveden hyvät puolet		
Matkailu	Markkinointi ja viestintä	Kunnan imago ja markkinointi
Asunto/tontti/talo - tarjonta		

Yhdeksästä alaluokasta saatiin neljä yläluokkaa ja neljästä yläluokasta saatiin kolme pääluokkaa. Pääluokat tarkoittavat tutkimuksen tuloksia eli näiden avulla toimeksiantaja voi ryhtyä kehittämään kuntaa ja sen imagoa.

5.6 Pielaveden vetovoimatekijät

Seuraavaksi kuvataan Pielaveden vahvuuksia ja mahdollisuuksia, jotka ovat paikkakunnan vetovoimatekijöitä tai joita voidaan kehittää sellaisiksi. Ensimmäiseksi kerrotaan haastateltavien yksilöllisistä muuttomotiiveista, tämän jälkeen tehdään selkoa niistä asioista, joita he ovat pitäneet Pielaveden hyvinä puolina asuinpaikkana. Sitten tuodaan esiin haastateltavien positiivisia arvioita kunnan palvelutarjonnasta.

Haastateltavien muuttomotiivit

Haastateltavat kuvasivat syitä muuttoonsa seuraavasti. Neljä haastateltavaa kertoi muuttaneensa työn takia. Neljä haastateltavaa ilmoitti muuttaneensa perhesyistä ja yksi heistä puolestaan halusi takaisin synnyinseudulleen. Perhesyy voi olla perheen perustaminen tai suvun asuminen paikkakunnalla eli on muutettu sen takia, että joku läheinen asuu paikkakunnalla. Muuttopäätöksen takana on siis yksilön tarve- ja hyvinvointimalleilla selittyviä sekä taloudellisia että sosiaalisia syitä, jotka liittyvät myös muuttajien elämäntilanteeseen ja sukulaisuussuhteisiin. Paikkakunnalle muuttoa voidaan myös selittää vetotehtijällä. Muutto on silloin johtunut uuden työpaikan saamisesta tai päätöksestä perustaa paikkakunnalle oma yritys.

Haastateltavien odotukset uuden paikkakunnan suhteen liittyivät ennakkomielikuvaan paikkakunnan rauhallisuudesta. Lisäksi erään lapsiperheen vanhemmalla oli ollut mielteitä siitä, miten lapset sopeutuvat asumiseen uudella paikkakunnalla ja miten esimerkiksi koulunkäynti sujuu.

No ei oikeen muuta ku tiettiin vaan että on rauhallinen paikka.

Odotukset oli just miten lapset suhtautuu ja löytyykö ystäviä, harrastuksia ja onko kivat koulut – – Odotettiin tietysti että kaikki lähtis mukavasti.

Haastateltavista suurin osa oli paluumuuttajia, joten heillä ei ollut erityisiä odotuksia muuton vuoksi vaihtuvan asuinpaikan suhteen. Yleisiä odotuksia olivat asunnon ja työpaikan saanti. Muuttajat haluavat taloudellista turvallisuutta ja asua itselleen mieluisalla tavalla.

Pielaveden vahvuudet

Vastaajat pitivät Pielaveden hyvinä puolina seuraavia asioita: luonto, rauhallisuus, hyvät metsästys- ja kalastusmahdollisuudet, hyvät peruspalvelut, järvi ja laivasataman läheisyys, sijainti kaupunkien lähellä sekä hyvä kasvupaikka lapsille. Pielaveden hyvistä puolista sanottiin seuraavaa:

Täällä on ollu kiva ku on puhtaat vedet ja on väljää, ei oo niin tiiviiseen rakennettu ja kaunista ja turvallista on lasten kanssa olla.

No mitä ite harrastan tämmöstä tuolla luonnossa liikkumista ja kalastusta ni ihan pääsee ku tuossa järven rannalla assuu ni pääsee lähemmää.

Nämä hyvinä pidetyt asiat ovat selkeitä vetovoimatekijöitä. Pielavesi paikkakuntana on erityisen sopiva paitsi lapsiperheille myös niille, joiden elämäntapa on luonnonläheinen. Kaikki vastaajat ovat olleet tyytyväisiä Pielaveteen asuinpaikkana. Pielavettä pidetään rauhallisena, turvallisena ja viihtyisenä paikkakuntana.

Ite asutaan tuossa melkein keskustassa ni ei olla montoo kertaa herätty siihen että ois ollu liikaa mökkälätä. Rauhallinen paikka.

Kivahan täällä on olla, että tosiaan niin ihmiset on hyvin mukavia ja ei oo oikeestaan sen suuremmin mitään murheita ollu että ihan on oltu tyytyväisiä – –

Useimmat aikovat jäädä asumaan Pielavedelle, jos töitä riittää ja jos peruspalvelut pysyvät Pielavedellä. Kaikki vastaajat suosittelevat muuttoa Pielavedelle, jos vain on työpaikka ja muut asiat elämäntilanteessa kohdallaan.

Toisaalta Pielaveden sijainti jakoi vastaajien mielipiteitä. Osa sanoi Pielaveden sijaitsevan lähellä kaupunkia ja osan mielestä Pielavesi sijaitsee syrjässä. Yksi vastaajista sanoi kaupunkien läheisyydestä seuraavasti:

No tämä on aika keskeisellä paikalla kun aattellee isoja kaupunkeja Iisalmi ja Kuopiota. Et kaupunki ei oo hirviän kaukana, ettei tarvii päivää tuhlata sen takia jos pittää lähteä tai muuten.

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että tulevassa asuinkunnassa muuttajalle tärkeitä palveluita ovat terveyskeskus-, kauppa- ja perhepäivähoitopalvelut sekä lasten koulutus. Myös työpaikan saantia pidettiin tärkeänä asiana muuttajalle.

Tyytyväisyys Pielaveden palvelutarjontaan

Haastateltavien mielipiteet Pielaveden palveluista olivat pääosin myönteisiä. Kysyttäessä ovatko he olleet tyytyväisiä kunnan palveluihin, esimerkkinä käytettiin liikunta-, kirjasto-, koulutus-, terveys-, liikenne- ja kauppapalveluita. Yksityisten yritysten tarjoamista palveluista esimerkkinä käytettiin kauppaliikkeitä. Yksi haastateltavista kuvasi omaa mielipidettään seuraavalla tavalla:

Et paljo oon liikkunu pitkin Suomea ja muuten ni tämmöseen paikkakuntaan ni täällä on yllättävän hyvät palvelut. Et ei oo niinku valittamista.

Tämä haastateltava ei ollut aiemmin asunut Pielavedellä ja hänen mielipiteensä perustui siihen, että hän vertaili palvelutarjontaa muiden pienten paikkakuntien vastaavaan.

Neljä vastaajista oli tyytyväisiä kirjaston palveluihin ja yksi heistä sanoi seuraavaa:

No esimerkiksi kirjastohan on hirveän hyvä, että se on niinku paikkakunnan kokoon nähden se on erinomainen.

Haastateltavista viisi oli tyytyväisiä terveyskeskus- ja kauppapalveluihin. Nimenomaan elintarvikekauppoja on vastaajien mielestä Pielavedellä riittävästi. Haastatteluista käy ilmi, että nimenomaan lapsiperheet arvostavat tiettyjen palvelujen kuten esimerkiksi terveyspalveluiden toimivuutta.

No en, siis kyllä täällä mun mielestä toimii myös tosi hyvin terveydenhuoltopalvelut, kaikki neuvolat ja nämä että siellä kyllä tarkasti ollaan aina ja heti niinku ottauduttu johonkii asiaan jos joku on huolestunut ja näin että kaikkeen oon ollut tyytyväinen.

Vastaajan sukupuolella tai sillä, onko vastaaja paluumuuttaja vai kuntaan ensi kertaa muuttanut, ei ollut merkitystä tyytyväisyydessä Pielaveden palveluihin.

5.7 Pielaveden kehittämistarpeet

Tähän lukuun on koottu sellaisia Pielaveden palveluihin liittyviä arvioita, jotka ilmentävät haastateltavien tyytymättömyyttä ja asioita, jotka he ovat kokeneet puutteiksi. Osa näistä kehittämistarpeita osoittavista tekijöistä liittyy julkisen sektorin toimintaan ja niitä kuvataan ensin. Mukana ovat myös ne asiat, joita muuttajat pitävät erityisen tärkeinä. Lisäksi tuodaan esiin kunnan toimintatapaan ja päätöksentekoon liittyvää negatiivista palautetta. Tämän jälkeen kuvataan yksityiseen palvelutarjontaan liittyviä toiveita.

Julkiset palvelut

Erityisesti tienhoitoon oltiin tyytymättömiä. Haastateltavista kolme mainitsi tyytymättömyyden tienhoitoon ja -päälylystykyseen. Kaksi mainitsi keskustan asvaltointin ja hidasteet. Hidasteista sanottiin, että niitä on turhan paljon ja teiden asvaltointiin on käytetty turhaan liikaa rahaa. Eräs haastateltavista mainitsi syrjäteiden hoidosta seuraavasti:

No tuo tienhoito! Tää mejän tie – – sitä ainakii huolletaan aika huonosti – – Esimerkiksi kesällä ei lanata eikä välttämättä hiekkaa tuoda – – Mutta sieltä ei niinkun automaattisesti niitä perusjuttuja tehdä – – Nekin on yrittäjille jaettu niin ne toimii vähän huonosti se tiehuolto.

Yksi haastateltavista ilmaisi tyytymättömyytensä terveyskeskuspalveluihin seuraavasti:

Mutta niinku terveyspalveluja – – et kyllähän se on semmonen arvauskeskus, että jos on oikeesti sairas niin ei sinne piä kenenkään mennä. Ainoastaan tuota terveyskeskusta että mä en sillä lailla niinku, että jos lapset on sairaana niin kyllä mä ennemmin kiikutan ne tuonne yksityiselle puolelle jonnekkii.

Yksi vastaajista sanoi liikuntahallin punttisalivuorojen olevan huonosti organisoituja, koska punttisali ei ole päivällä auki ja illalla siellä on paljon seurojen vuoroja. Hän toivoi yleisövuoroja enemmän. Haastateltavista kolme mainitsi puuttuvat poliisipalvelut. Toinen heistä sanoi, että poliisin poissaolo tuntui aluksi muuton jälkeen turvattomalta.

Pielaveden koulutuspalveluista yksi haastateltava oli sitä mieltä, että lasten kannalta olisi hyvä, jos omassa kunnassa olisi lukion ohella ammattikoulutusta ja näidenkin jälkeen jonkinlainen opiskelupaikka.

No tietysti siis lasten kannalta ne koulut ja hoitopaikat ja terveyskeskuspalvelut että ne on tärkeitä lähellä ja saatavilla. Tietysti nyt ihan tämmöset peruspalvelut – –

Haastateltavista kaksi mainitsi lomapuolen (maatalous/lomitustoimisto) olevan Pielavedellä erittäin hyvä ja toinen sanoi asiasta seuraavaa:

Eli tuota, mut lomapuoli toimii kyllä siis ihan oikeesti uskomattoman hyvin et se on ainut että se pelottaa että se jos se heikkenee niin lomatoimiston tapa ja kulttuuri sen takia että mennään Maaninnan alaisuuteen.

Lisäksi Pielaveden huonoina puolina mainittiin huonot julkiset liikenneyhteydet ja huono työllisyystilanne.

Perhesyyt vaikuttivat koulutus- ja hoitopaikkojen saatavuuden tärkeyteen kysyttäessä muuttajalle tärkeitä palveluita. Kaiken kaikkiaan palvelutarjonta on asia, joka on riippuvainen palvelujen käyttäjän iästä ja sosio-ekonomisesta asemasta. Kaikki tulomuuttajat eivät tarvitse esimerkiksi neuvolapalveluita, mutta pienten lasten vanhempien kannalta kyseisten palvelujen toimivuus on erittäin tärkeää. Toisaalta yrittäjien tarpeet poikkeavat yksityishenkilöiden tarpeista.

Elinkeinoelämä ja kunnallinen päätöksenteko

Suurin osa haastateltavista on ollut tyytyväinen Pielaveden kunnan toimintatapaan ja päätöksentekoon. Yrittäjien tyytymättömyyttä kuvaavat seuraavat kommentit:

Ainaki ennen on ollu hirveen huonoja asioita, mitä on niinku Pielaveden kunnan kanssa ei oo oikeen ikinä pystyny yrittäjän näkökulmasta katottuna toimimaan millään tavalla. Ei oo saanu vastakaikua.

Suurin pettymys niin se, että Pielaveen kunta meidän mielestä aika huonosti niinku paikallisia yrittäjiä tukee näissä omissa hankinta- ja ostopäätöksissään ja siitä nyt varmaan tää HALO-hanke on suurin murhe tällä hetkellä. Tiedän omakohtaisesti ja muiden yrittäjien kohdalla että se on tuonu ongelmia monelle että työpaikkoja sitten sen myötä on hävinny ja varmaan häviää entisestään.

Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, että Säviän koulun remontointipäätös oli hyvä asia, koska hänen mielestään on väärin, että lapsille tulisi muuten pitkät koulumatkat. Eräs toinen haastateltava taas sanoi Säviän kouluremontista seuraavasti:

Mä voin suoraan sanoa että ei voi sen tyhmempää päätöstä ei voi tehdä ku se että se ruetaan remontoimaan. Niinku ehottomasti tyhmin päätös mitä on voitu tehdä – – muutenkii lapset kuletetaan sinne, ei siinä oo siinä Säviän kyläkeskuksessa ku muutama asuu vaan. Ne joudutaan kaikki muutenkii kelppomaan sinne, se ois olu ihan sama ajaa tänne kylälle – – Ja kaikki ne liikuntapalvelut on täällä niin ne joutuu kuitenkin kulukee – – että ku rahaa ei oo niin turhaanhan sitä pusketaan sinne ku se voi olla muutaman vuoden päästä et siellä ei oo kettää.

Pienten koulujen lakkautuspäätökset on asia, joka puhuttaa eri puolilla Suomea. Ikäluokat ovat pienentyneet ja turvalliseksi koetun lähikoulun toiminnan lopettaminen koskee joskus vain muutamaa perhettä. Silti juuri lapsiperheiden näkökulmasta se oma kyläkoulu voi olla erittäin tärkeä asumiseen liittyvä päätöksentekokriteeri.

Yksi haastateltavista esitti seuraavan kehitysehdotuksen:

– – että jos ois niinku mahdollista johonkii isompaan kuntaan liittyä että jos joku tämmösen reppanan ottas kylkiäiseks niin se vois olla parempi ku se että tämä on itsenäinen. Että se on kuitenkin ku alkaa tämä väki tosissaan on näin iäkästä niinku täällä on niin

täällä ei kohta oo kettää muita ku niitä eläkeläisiä ja niihin hoitajia jotka niitä hoitaa ku eihän täällä niinku nuoremmille ihmisille niin eihän täällä paljo oo työpaikkoja eikä paljo oo mahdollisuuksia.

Muita Pielavedellä kehitettäviä asioita haastateltavien mukaan ovat matkailupuolen vastaanottavuus ja torikuva, yritys- ja teollisuuselämän elvyttäminen sekä liikuntapalvelut. Eräs haastateltava sanoi, että kunta voisi panostaa Kakkomäen hisseihin, jotta siellä voisi käydä laskettelemassa. Kaiken kaikkiaan haastateltavilla oli monenlaisia ajatuksia ja kehitysehdotuksia. Sukupuoli tai ikä eivät kuitenkaan vaikuttaneet kehitysehdotuksien luonteeseen. Ratkaisevampaa on vastaajan elämän- ja perhetilanne ja onko kyseessä yksityishenkilö vai yrittäjä. Kyläkoulujen lakkautumisen lailla kysymys kuntaliitoksesta jakaa mielipiteitä. Näihin asioihin otetaan usein myös kantaa tunnepohjalta eikä niinkään perustella omaa kantaa järkisyillä.

Yksityiseen palvelutarjontaan kohdistetut toiveet

Suurin osa haastateltavista haluaisi paikkakunnalle lisää erikoisliikkeitä, esimerkiksi elektroniikkaliikkeen, urheilu- ja eräliikkeen sekä Kodin ja Koneen tapaisen liikkeen. Myös liikuntapalveluja toivotaan lisää (mm. kursseja, keilahalli, tms.) ja naisten tapaamispaikkana ompeluseuraa sekä enemmän koulutusmahdollisuuksia. Erikoisliikkeistä vastaajat sanoivat seuraavasti:

Tuo Koti ja Kone oli semmonen mikä pitäs vielä olla. Eli just tämän tyyppisiä. Ku joku tuommonen kaatuu ni vastaavia tuotteita myyvät ni niillä tahtoopi hinnat nousta.

No vois ehkä joku semmone joku tämmöne urheilu tai eräliike tai joku semmonen. Et sais näitä harrastusvälineitä ettei välttämättä tarviis lähtee tonne kaupunkii lialmee tai tuonne.

Haastateltavien toiveissa huomasi sukupuolen vaikuttavan vastauksiin. Miehet toivoivat enemmän erä- ja elektroniikkaliikkeitä ja naiset toivoivat erikoisliikkeitä ja kauppoja enemmän. Pari naista toivoi myös lisää liikuntapalveluja sekä jonkinlaista ompeluseuraa. Näistä viimeksi mainittu tarkoittanee vapaamuotoista ryhmää, joka voi kokoontua määrääjain keskustelemaan ja tekemään yhdessä erilaisia käsitöitä kunnan tarjoamassa tilassa.

5.8 Pielaveden kuntamarkkinointi

Tässä kappaleessa kerrotaan haastateltavien ajatuksia uusien asukkaiden hankinnasta ja asuntotarjonnasta. Kappaleessa käydään läpi myös kunnan imagoa ja markkinointia sekä sen vaikutusta matkailuun. Kuntalaisten mielipiteet asuinkunnasta on tärkeä osa kunnan koko imagoa. Niistä on myös mahdollista saada ideoita kuntamarkkinointiin, koska kuntalaiset tietävät, mitkä asiat ovat kunnan hyviä ja huonoja puolia. Pielaveden vahvuudet -kohdassa hyvät puolet kuvattiin kunnan vetovoimatekijöinä ja samat asiat ovat olennaisia myös kunnan imagon ja markkinoinnin näkökulmasta.

Pielaveden hyvinä puolina pidettiin sen rauhallisuutta ja turvallisuutta sekä luonnon ja järvien läheisyyttä varsinkin hyvien harrastusmahdollisuuksien vuoksi. Kuntaan muuttavat pitävät näitä tärkeinä asioina Pielaveden kokoisessa kunnassa. Hyvillä ominaisuuksilla voidaan vetää muuttopäätöstä tekeviä muuttamaan kuntaan. Uusien asukkaiden houkuttelusta yksi haastateltava sanoi seuraavaa:

Kyllä mua joskus aina ihmetytti alkuun ku tulin ku oli näitä Pielavesi-päiviä, et usein teemat on ollut Paluu juurille, mikä on tietysti hyvä asia, kiva että tänne tulis ihmisiä takasin. Mut toisaalta tuntuu että se on niinku outo asia et houkutellaan semmosia ihmisiä jotka on ollu töissä ja hankkinu elantosa ja maksanu verosa jos sain muualla niin sitte viettämään eläkepäiviä Pielaveelle että enemmän tuntuu että pitäis keskittyä siihen et miten tänne saatas houkuteltua ihmisiä töihin ja lapsiperheitä.

Pendelöinti tarkoittaa kunnassa asuvia kuntalaisia, jotka käyvät töissä toisella paikkakunnalla. Pielavesi sijaitsee lähellä suurempia kuntia, joissa on tarjolla enemmän työpaikkoja. Pendelöinti voisi olla yksi mahdollisuus kuntaan muuttaville asukkaille. Sama koskee etäyötä. Tämän voi tuoda myös esille kuntamarkkinoinnissa.

Matkailun edistämisessä kunnan hyvien puolien esille tuominen ja vapaa-ajan asuntotarjonta on tärkeää. Matkailijoille ja uusille asukkaille asunto- ja tonttitarjonta on tärkeä asia ja se voi vaikuttaa kunnan imagoon hyvällä ja huonolla tavalla. Yksi haastateltava ehdotti, että Pielavedelle tulisi leirintä-alue matkailijoille. Toinen haastateltava taas oli sitä mieltä, että Pielavesi on hyvä kesäkaupunki ja sen pitäisi panostaa matkailuun enemmän. Myös järvet ja laivasatama tuli mainituksi. Pielavedellä on siis hyvät mahdollisuudet matkailijoiden houkuttelemisessa.

Asuminen ja tonttisaatavuus

Asunto- ja tonttisaatavuudesta haastateltavilla oli monenlaisia kokemuksia. Vuokra-asuntoja on vastaajien mielestä helppo saada kunnalta, mutta yksityiseltä puolelta niitä on heidän mielestään vaikeampi saada. Huono puoli on, että asuntojen vuokrat ovat Pielavedellä kalliita, koska kilpailua ei Pielaveden vuokrataloilla ole. Osa mainitsi vuokra-asuntojen olevan huonokuntoisia.

Alkuunsa oli vaikea saaha tuota vuokra-asuntoo, että ku mekii etittiin yksityiseltä puolelta, niin joko omakotitaloa tai sitte isompaa kerrostalohuoneistoo vuokralle niin ei ollu. Muutama viikko etittiin eikä mitään löytynyt eikä ainoatakaan vastausta tullu, niin sitte kunnalta saatiin sitten kolme huonetta keittiö tosta savikolta ja se oli kanssa vähä silleen alkuun aikamoinen pettymys ku se vuokra oli tosi korkee, mutta ilmeisesti asunnossa oli jotain häikkää ku ensimmäisen kahen kuukauden jälkeen meillä oltiin niinku ihan koko seuraavat puoli vuotta kaikki kipeinä koko ajan ja kuultiin sitten, että aikasemmin samassa asunnossa asuneella perheellä on ollu samoja ongelmia.

Omakotitalojen ja omistusasuntojen suhteen tarjontaa on Pielavedellä, mutta niukasti. Kolmen vastaajan mielestä vapaa-ajan asuntojen tarjonta on huono Pielavedellä. Vastaajat kertoivat saaneensa omistusasunnon / omakotitalon / tontin paikallislehden kautta, kyselemällä tutuilta tai perintönä sukulaisilta. Tonttien saatavuudesta vastaajat olivat eri mieltä. Osan mielestä tontteja on ihan hyvin tarjolla ja osan mielestä tontteja on vaikea saada. Yksi vastaajista ehdotti Kiuruvedentien varrella olevan Sammalisenmäen kaavoittamista.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Pielavedelle vuosina 2004–2008 muuttaneiden näkemyksiä kunnasta. Teimme sekä tilastollisen että laadullisen tutkimuksen. Tilastollisen menetelmän avulla haimme tietoa siitä, kuinka monta henkilöä Pielavedelle oli muuttanut kyseisinä vuosina, mistä he olivat muuttaneet, minkä ikäisiä he olivat muuttaessaan sekä kuinka monta lapsiperhettä kuntaan on muuttanut. Määrällisen tutkimuksen tuloksista selvisi, että Pielavedelle on muutettu enimmäkseen lähipaikkakunnilta. Myös Helsingistä oli muutettu suhteellisen paljon. Totesimme, että suurimmat lähtömuuttopaikkakunnat ovat olleet samat viimeisen 20 vuoden ajan. Tämän huomasimme, kun vertasimme omia tuloksiamme Pohjois-Savon muuttoliike vuosilta 1987–2007 -tutkimuksen tuloksiin. Mielestämme Pielaveden tulisikin kohdistaa markkinointiaan nimenomaan näihin lähipaikkakuntiin.

Muuttaneiden ikäjakama oli aika tasainen, mutta 1980-luvulla syntyneitä henkilöitä oli muuttaneiden joukossa eniten. Tuloksista kävi myös ilmi, että useita 1940-luvulla syntyneitä oli muuttanut Pielavedelle. Lapsiperheiden määrä suhteutettuna kaikkien muuttaneiden määrään on korkea. Nämä tulokset osoittavat, että aiemmissa tutkimuksissa todettu nuorten aktiivinen muuttaminen pätee myös Pielaveden kohdalla. Myös lapsiperheiden ja eläkeläisten muuttaminen maalle vastaa aiemmissa tutkimuksissa ja kirjallisuudessa esitettyjä tietoja. Lapsiperheet muuttavat yleensä pienempiin kuntiin. Tämä kävi ilmi myös tekemiemme tilasto- ja haastattelututkimuksien tuloksista. Selityksenä tälle asialle on se, että lapsiperheet hakevat yleensä rauhallista ja turvallista asuinpaikkaa.

Teemahaastattelujen avulla keräsimme myös tutkimusaineistoa, jolla pyrittiin selvittämään Pielaveden vetovoimatekijöitä sekä kuntaan muuttaneiden tyytyväisyyttä ja/tai tyytymättömyyttä kunnan palveluihin ja toimintaan. Yhdeksästä haastatellusta viisi oli paluumuuttajia. Yleistäen voi sanoa tulosten osoittavan sen, että haastatellut pitivät Pielavettä rauhallisena paikkana asua. Kaikilla

haastatelluilla oli lähtökohtaisesti myös myönteinen kuva Pielavedestä ja sen asukkailleen tarjoamista palveluista.

Haastateltujen henkilöiden kuvaamia syitä Pielavedelle muuttoon olivat työ, perhe ja paluu synnyinseudulle. Nämä muuttomotiivit liittyvät yksilötasolla Söderlingin erittelemiin veto -tekijöihin. Lisäksi näistä muuttoa selittävistä tekijöistä käy selvästi ilmi, että muuttajien elämänvaihe vaikuttaa muuttopäätökseen. Erityisesti tämä koskee lapsiperheitä. Haastateltavien odotukset Pielaveden suhteen liittyivät paikkakunnan rauhallisuuteen sekä mieluisan asunnon ja työpaikan saantiin. Toisaalta nimenomaan paluumuuttajien joukkoon kuuluneilla haastatelluilla ei ollut erityisiä odotuksia Pielaveden suhteen, koska he ovat asuneet paikkakunnalla aiemmin ja tunsivat muun muassa sen tarjoamat palvelut etukäten. Aiempien tutkimusten mukaan maallumuuttajien vetovoimatekijöitä ovat ympäristö ja perhesyyt. Haastattelun tulokset osoittavat tämän pitävän paikkansa myös Pielavedelle muuttaneiden suhteen. Kuntamarkkinoinnin osalta omaksi kohderyhmäkseen nousevatkin selvästi sellaiset perheet, joissa on pieniä ja peruskouluikäisiä lapsia.

Simosen (2005) tekemän tutkimuksen mukaan pieneen kuntaan muuttaneilla muuttopäätökseen vaikuttivat vähiten sukulaisten asuminen paikkakunnalla ja paluu omalle kotiseudulle. Tutkimuksemme mukaan nämä asiat sekä työ ovat olleet ensisijaisia syitä Pielavedelle muuttoon. Tätä ristiriitaa tulosten välillä johtuu siitä, että Simonen on tutkinut Oulun lähistöllä pienissä kunnissa asuvia perheitä. He ovat ehkä alun perinkin muuttaneet Ouluun muualta Suomesta joko työn vuoksi tai opiskelemaan. Perustettuaan perheen he ovat halunneet asua muualla kuin isossa kaupungissa. Olivathan Simosenkin tutkimustulosten mukaan tärkeimpiä syitä maallumuuttoon olleet luonnon läheisyys, väljästi asuttu alue sekä lapsille sopiva kasvuympäristö. Tutkimuksemme tuloksista päätellen nämä samat tekijät ovat vaikuttaneet myös Pielavedelle muuttaneiden muuttopäätökseen.

Kaikki haastattelemamme muuttajat olivat pääosin tyytyväisiä Pielaveden palveluihin, mutta varsinkin yksityisten yritysten tarjoamia palveluita toivottiin myös lisää. Tyytymättömyyttä esiintyi julkisten palvelujen osalta tienhuolto-, terveyskeskus- ja kuntosalipalveluihin. Haastateltavien mielestä muuttajille tärkeimpiä palveluita olivat terveyskeskus-, kauppa- ja perhepäivähoitopalvelut sekä lasten koulutus. Teoreettisissa lähtökohdissa esitetyn oletettaman mukaan lapsiperheet muuttavat yleensä maalle, varsinkin, jos lapset ovat alle kouluikäisiä tai lapsia on monta (Nivalainen 2002). Panostaminen haastateltavien tärkeinä pitämiin asioihin kannattaa ja näitä tulee tuoda esiin kuntamarkkinoinnissa. Hyvät koulut ja nopeasti palveleva terveyskeskus ovat lapsiperheitä kiinnostavia asioita.

Haastatteluista kävi ilmi, että Pielaveden hyviä puolia ovat luonto, rauhallisuus, hyvät kalastus- ja metsästysmahdollisuudet, hyvät peruspalvelut, järvi ja laivasataman läheisyys, sijainti kaupunkien lähellä sekä hyvä kasvupaikka lapsille. Nämä kaikki asiat ovat vetovoimatekijöitä, joita tulee korostaa markkinointiviestinnässä, jonka kohderyhmänä ovat lapsiperheiden lisäksi esimerkiksi henkilöt, jotka voivat tehdä etätöitä tai käydä Pielavedeltä käsin työssä esimerkiksi Kuopiossa. Pielavesi voisikin ottaa huomioon markkinoinnissaan mahdolliset pendelöivät asukkaat ja etätönteekijät. Pielavesi on rauhallinen asuinpaikka lähellä isompia kaupunkeja, joten tämä voi olla mahdollisuus uusille asukkaille työskennellä toisella paikkakunnalla, mutta asua silti luonnon lähellä. Kuitenkin viestintää on suunniteltava muiden kuntien kuntamarkkinoinnista selkeästi erottuvaksi ja se on kohdennettava oikein. Tärkeää on valita myös oikea markkinoinnin väline. Esimerkiksi hyvät metsästys- ja kalastusmahdollisuudet eivät kiinnosta kaikkia potentiaalisia Pielavedelle muuttajia. Sen sijaan hyvät peruspalvelut ja niiden saatavuus on meille kaikille tärkeää.

Pielaveden huonoja puolia ovat haastatteluaineiston mukaan huono työllisyys-tilanne ja huonot julkiset liikenneyhteydet. Haastatellut muuttajat murehtivat Pielaveden elinkeino- ja ikärakennetta, koska työpaikkoja on harvassa ja väestö on ikääntyvää. Myös paikallisten yrittäjien tukemisessa odotetaan tapahtuvan edistystä tulevaisuudessa. Kuntaimagon rakentamisen kannalta on erittäin tärkeää panostaa ensinnäkin julkisten liikenneyhteyksien toimivuuteen.

Huono työllisyystilanne on asia, johon voi vaikuttaa kuntastrategialla ja elinkeinopolitiikalla. Yrityksille on tarjottava jotakin, joka saa ne sijoittumaan juuri Pielavedelle. Avainasioita ovat yhteistyö ja verkostoituminen sekä alueellinen yhteismarkkinointi.

Pielaveden kuntaa tulisi kehittää ottamalla huomioon haastateltavien kehitysehdotukset, joita ovat tienhoidon ja julkisten liikenneyhteyksien parantaminen, uusien tonttipaikkojen kaavoittaminen sekä koulutusmahdollisuuksien lisääminen. Elinkeinoelämän elvyttäminen on myös tärkeä asia, joka kunnan tulisi huomioida. Elinkeinoelämää voisi elvyttää tekemällä yhteistyötä paikkakunnan nykyisten ja uusien yrittäjien kanssa. Yhteistyö voisi mahdollistua esimerkiksi erilaisten hankkeiden ja projektien avulla. Pielavedelle voisi sijoittua esimerkiksi erilaisia alihankintayrityksiä tai yrityksiä, jotka tuottavat palveluita sähköisesti eri puolille Suomea. Mahdollinen kuntaliitos voisi avata uusia mahdollisuuksia tässä asiassa.

Pielaveden tulisi kohdistaa markkinointiaan paitsi lapsiperheisiin myös matkailijoihin, uusiin yrittäjiin sekä kunnan entisiin asukkaisiin. Pielavedellä on paljon mahdollisuuksia matkailun kehittämiseen, koska se sijaitsee keskellä puhdasta luontoa järvien lähellä ja on rauhallinen asuinpaikka. Suurempien paikkakuntien läheisyys on varmasti myös matkailijoita kiinnostava asia. He voivat asettua lomallaan Pielavedelle ja käydä sieltä käsin vaikka lisälmessa tai Kiu-ruvedellä osallistumassa erilaisiin yleisötapahtumiin tai tehdä pidempiä luontoretkiä pohjoissavolaisissa maisemissa. Jos matkailevan perheenjäsenistä osaa kiinnostaa kalastus ja metsästys, muille voi tarjota vaikka kulttuuriretkiä.

Pielavesi voisikin mielestämme parantaa tunnettuuttaan ja imagoaan huomioimalla markkinoinnissaan matkailijat. Pielavesi sijaitsee lähellä luontoa ja järviä, joten se on matkailijoille erinomainen kesänviettopaikka. Kunta voisi markkinoinnissaan tuoda esille hyviä puoliaan ja yhteistyössä yritysten kanssa kertoa palveluistaan. Pielavedellä on varmasti erinomaisia tonttipaikkoja järvien rannalla, joten tonttien kaavoittaminen toimisi houkuttimena sekä kesämökistä haaveileville että esimerkiksi lapsiperheille. Kunnan tulisi myös säilyttää

tärkeinä pidetyt palvelunsa, joita ovat terveyskeskus-, kauppa- ja perhepäivähoitopalvelut.

Haastatteluissa tuli ilmi kuntaliitos -asia ja uskomme sen olevan Pielavedelle mahdollisuus pitää yllä kunnan palveluita, kehittää elinkeinoelämää ja lisätä alueen kilpailukykyä. Kuten aiemmin jo totesimme, palvelut ovat merkittävä asia tulomuuttajille ja niiden säilyminen on tärkeää. Myös väestön vanheneminen on otettava Pielavedellä huomioon. Ikääntyneille suunnattujen palvelujen takaamiseen mahdollinen kuntaliitos voisi tuoda ratkaisun. Pielavesi voisi myös huomioida haastateltavien kehitysehdotukset ja täten kehittää kuntaa hyvänä asuinpaikkana.

Vastaajat olivat tyytyväisiä vuokra-asuntojen saatavuuteen, mutta paikkakunnan asuntojen vuokratasoa he pitivät turhan kalliina. Vastaajien mielestä omakotitalojen, omistusasuntojen ja vapaa-ajan asuntojen tarjontaa on niukasti Pielavedellä. Tonttitarjonta jakoi mielipiteitä. Osan mielestä tontteja on hyvin tarjolla ja osan mielestä niitä on vaikea saada. Mielestämme Pielavesi voisi kaavoittaa tontteja lisää, koska sillä on paljon käyttämätöntä maata. Hyvä tonttipaikka on merkittävä vetonaula omakotitalosta haaveilevalle perheelle.

Hankaliksi koettuja kysymyksiä teemahaastattelurungossa olivat odotukset uuden asuinpaikan suhteen. Tämä johtui siitä, että suurin osa haastatelluista oli paluumuuttajia eikä heillä siksi ollut mitään erityisiä odotuksia uuden asuinpaikkakunnan suhteen. Toinen vaikeutta tuottava kysymys oli palveluiden tärkeys muuttajien näkökulmasta, koska haastateltavat eivät välttämättä heti ymmärtäneet kysymyksen tarkoitusta. Haastateltavien vastauksien sisältöön ei vaikuttanut, oliko haastateltava paluumuuttaja vai ensimuuttaja. Suurimpaan osaan tuloksista haastateltavien perhesyyt eivät vaikuttaneet, mutta kun teemana haastatteluissa olivat koulutus- ja terveyskeskuspalvelut, eroja syntyi niiden haastateltavien välille, joilla oli perheessä lapsia ja jotka olivat lapsettomia. Useimmat vastaajista aikovat jäädä asumaan Pielavedelle, kunhan töitä riittää ja peruspalvelut säilyvät. Kaikki vastaajista suosittelisivat muuttoa Pielavedelle.

Mielestämme onnistuimme selvittämään opinnäyteyölle asetetut tutkimustehtävät hyvin. Haastatteluajkojen sopiminen haastateltavien kanssa onnistui helposti. Myös haastattelut onnistuivat ilman häiriöitä ja melko pian aineisto alkoi jo kylläntyä, joten suurta määrää haastatteluja ei tarvittu. Litterointi saatiin tehtyä loppuun noin kuukauden viiveellä, mutta muuten pysyimme alkupe-
räisessä aikataulussa.

Opinnäytetyön edetessä huomasimme, että teoriaosuus oli aiheessamme laaja ja sen myötä raportin kirjoittaminen vei paljon aikaa. Lähteiden etsiminen ja niiden työhön soveltaminen oli jonkin verran hankalaa ja aikaa vievää, koska aihe ei ollut meille entuudestaan tuttu. Vaativaksi koimme myös laadullisen tutkimusmenetelmän aineiston käsittelyn. Työn haastavuuden vuoksi olikin hyvä, että teimme työn kahdestaan. Yksin tehtynä opinnäytetyö olisi ollut liian laaja.

Tämän opinnäytetyön kautta opimme tekemään sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen. Tästä uskomme olevan hyötyä tulevaisuudessa. Opimme myös tiimityöskentelytaitoja ja ongelmanratkaisukykyämme parani. Aikataulujen yhteensovittaminen oli välillä hankalaa, mutta pääsimme niissä aina yhteisymmärrykseen.

Uskomme, että Pielaveden kunta hyötyy tästä opinnäytetyöstä, koska kunta ei ole lähiaikoina teettänyt tällaista tutkimusta. Muuttoliikkeistä on tehty vain tilastollisia tutkimuksia. Pielavesi ja sen päättäjät saavat tietoonsa kuntalaisten näkemyksiä kunnasta ja sen palveluista. Työssä tulevat ilmi myös kuntaan muuttaneiden näkemykset Pielaveden veto- ja työntekijöistä muuttoliikkeiden näkökulmasta. Toivomme, että Pielaveden kunta saa hyödyllistä tietoa opinnäytetyöstämme kunnan kehittämiseen.

LÄHTEET

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Grönfors, M. 1985. Kvalitatiiviset kenttätutkimusmenetelmät. 2. painos. Juva: WSOY.

Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. 5., uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10., osin uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Huttunen, V. 2010. Väestömuutosten ennakkotietoja Ylä-Savossa 1.1.–30.4.2010. Iisalmen Sanomat 5/2010.

Jalovaara, M. (toim.) ym. 2007. Suomen väestö. 2., uudistettu painos. Tampere: Tammer-Paino.

Korkeamäki, A., Lindström, P., Ryhänen, T., Saukkonen, M. & Selinheimo, R. 2002. Asiakasmarkkinointi. 1. painos. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Mäntyneva, M., Heinonen, J. & Wrange, K. 2008. Markkinointitutkimus. WSOY Oppimateriaalit Oy.

Rainisto, S. 2004. Kunnasta brändi?. 1. painos. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6., uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tilastokeskus 2008. Kuntakatsaus 2008. Oulu: Multiprint.

Vuokko, P. 2004. Nonprofit-organisaatioiden markkinointi. 1. painos. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Painamattomat lähteet

Aro, T. 2007. Maassamuuton suuri linja 1880-luvulta lähtien: Savotta-Suomesta Rannikko-Suomeen. [Viitattu 22.5.2010]. Saatavissa: http://www.stat.fi/artikkelit/2007/art_2007-07-13_001.html?s=0

Aro, T. 2007. Valikoiva muuttoliike osana pitkän aikavälin maassamuuttokehitystä. [Viitattu 24.5.2010]. Saatavissa: <http://yp.stakes.fi/NR/rdonlyres/BCA4A158-B390-414F-8A4D-2740D4BC5C1A/0/074aro.pdf>

Johdatus väestötieteeseen. [Viitattu 29.4.2010]. Saatavissa: <http://www.valt.helsinki.fi/sosio/vaesto/luku07.html>

Kotikuntalaki. [Viitattu 21.4.2010]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940201>

Kontio Aino-Marja 2006. Kuntien kiinnostus markkinointia kohtaan lisääntynyt. [Viitattu 23.4.2010]. Saatavissa: http://kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;60;498;91390;101307;101970

Kunnan viestintä. 2004. [Viitattu 12.4.2010]. Saatavissa: http://www.kunnat.net/k_htmlimport.asp?path=1;161;83767;83768;83769&url=http://apps.kunnat.net/sc/google/GHCDFqp0.html

Kuntaliitos lisääisi kilpailukykyä. 2010. [Viitattu 9.4.2010]. Saatavissa: <http://www.ess.fi/?article=277612>

Kuntaliitto. Rakennemuutoskatsaus 1/2009. [Viitattu 22.4.2010] Saatavissa: http://www.kunnat.net/k_peruslistasivu.asp?path=1;29;145;30546;5702;89900;5703

Lazarov, P. Kuntien markkinointitutkimus 2009. [Viitattu 12.4.2010.] Saatavissa: http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;355;67546;154638

Luukko, J. 2000. Muuttoliikkeen syyt ja teoriat Päijät-Hämeen tapaustutkimus. [Viitattu 11.5.2010]. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/8636/juhaluuk.pdf?sequence=1>

Muuttoero Pohjois-Savossa vuosina 1990-2008. [Viitattu 30.11.2009]. Saatavissa: http://www.pohjois-savo.fi/fi/psl/liitetiedostot/tilastot/2007/muuttoero1990_2008.pdf

Myrskylä, P. 2006 Muuttoliike ja työmarkkinat. [Viitattu 9.4.2010]. Saatavissa: http://www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/06_tyoministerio/06_julkaisut/06_tutkimus/tp321.pdf

Myrskylä, P. 2008. Pendelöinti muokkaa kuntarakennetta ja asumista. [Viitattu 26.5.2010]. Saatavissa: http://www.stat.fi/artikkelit/2008/art_2008-09-17_004.html?s=0

Nivalainen, S. 2002. Maallemuuttajat – Millaisia he ovat? [Viitattu 27.4.2010]. Saatavissa: http://www.ptt.fi/dokumentit/tp59_09080610.pdf

Nivalainen, S. 2006. Pendelöinkö vai muutanko? [Viitattu 14.9.2010]. Saatavissa: http://www.kaks.fi/sites/default/files/1161-Tutkjulk_54_net.pdf

Patrakka, J. Muuttotappio vaihtuu voitoksi Pohjois-Savossa – Savon Sanomat 2008. [Viitattu 8.12.2009]. Saatavissa:

<http://www.savonsanomat.fi/uutiset/savo/muuttotappio-vaihtuu-voitoksi-pohjois-savossa/321027>

Pielavesi 2010. [Viitattu 22.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.pielavesi.fi/Suomeksi.iw3>

Pohjois-Savo. Pohjois-Savon kunnat. Viitattu 24.4.2010]. Saatavissa:

<http://www.pohjois-savo.fi/fi/pohjois-savo/kunnat/index.php>

Pohjois-Savon liitto 2006. Pohjois-Savon tulo- ja lähtömuuttajien taustoista v. 2003 sekä aikasarjoja v. 2000-2003. 28.3.2006. Moniste.

Pohjois-Savon liitto 2010. Pohjois-Savon maakuntasuunnitelma 2030. [Viitattu 11.5.2010]. Saatavissa:

http://www.pohjois-savo.fi/fi/psl/liitetiedostot/maakuntasuunnitelma/Maasu2030_nettiin.pdf

Puranen, M. 2009. Tutkimus Lapinjärven kunnan vetovoimaisuudesta osana kunnan markkinointi- ja viestintästrategiaa. Opinnäytetyö. Laurea-ammattikorkeakoulu, Hyvinkää.

Rainisto, S. 2004. Paikan markkinoinnin ja merkkituotteistamisen menestyskijät. [Viitattu 29.5.2010]. Saatavissa:

http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;355;67546;58807;58808

Simonen, M. 2005. Kaupungin läheinen maaseutu asuinpaikkana. [Viitattu 25.5.2010]. Saatavissa: <http://www.wedu oulu.fi/sos/SuKaT/Simonen.pdf>

Söderling, I. Muuttoliike väestöllisenä ilmiönä miksi ihmiset muuttavat. [Viitattu 20.4.2010] Saatavissa:

<http://www.valt.helsinki.fi/sosio/vaesto/pdf/soderling.pdf>

Taanila, A. 2009. Määrällisen aineiston kerääminen. [Viitattu 30.5.2010]. Saatavissa: <http://myy.helia.fi/~taaak/t/suunnittelu.pdf>

Tilastokeskus 2008. Pohjois-Savon muuttoliike vuosilta 1987-2007, 28.5.2008. Moniste.

Tilastokeskus. 2010. Väestön ennakkotilasto. [Viitattu 23.4.2010]. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/vamuu/2010/03/vamuu_2010_03_2010-04-22_fi.pdf

Työvoiman alueellisen liikkuvuuden esteet ja kannustimet. 2008. [Viitattu 22.4.2010]. Saatavissa: <http://www.vnk.fi/julkaisukansio/2008/j01-tyovoiman-liikkuvuuden-esteet/pdf/fi.pdf>

Haastattelurunko

Taustatiedot

- Syntymäpaikka ja –vuosi
- Ammatti
- Mistä ja milloin muutitte Pielavedelle?
- Oletteko asunut ennen Pielavedellä?

Päätös asuinpaikan vaihdoksesta ja päätöksen perustelut

- Mistä syistä muutitte Pielavedelle?
- Millaisia odotuksia teillä oli uuden asuinpaikan suhteen?

Pielaveden palvelut

Uuden asuinpaikan palvelut ja kokemukset palvelujen käyttäjänä

- Mihin palveluihin olette olleet tyytyväisiä Pielavedellä? (liikunta, kirjasto, koulutus, terveys)
- Mihin palveluihin olette olleet tyytymättömiä?
- Mitä palveluita toivoisitte Pielavedelle lisää?
- Mitkä asiat palveluissa ovat tärkeitä muuttajan näkökulmasta?

Pielavesi kuntana ja kokemukset kuntalaisena

- Millainen Pielavesi on mielestäsi kuntana? Mitkä ovat Pielaveden hyvät ja huonot puolet?
- Oletteko olleet tyytyväisiä Pielaveden kunnan toimintatapaan ja päätöksentekoon? Jos olette, niin mihin asioihin? Jos ette, niin mihin?
- Mitä asioita Pielavedellä mielestänne voisi kehittää?
- Mitä mieltä olet Pielaveden asunto/talo/tontti saatavuudesta?

Pielavesi asuinpaikkana ja kokemukset asujana

- Millainen Pielavesi on mielestänne asuinpaikkana? Aiotteko jäädä asumaan paikkakunnalle?
- Oletteko ollut tyytyväinen muuttopäätökseenne? Miksi olette/ miksi ette?

- Mitä odotuksia teillä oli ennen muuttoa? Toteutuivatko ne odotukset, joita teillä oli ennen muuttoa? Jos eivät toteutuneet, niin miksi?
- Suosittelisitteko Pielavedelle muuttamista muillekin? Perustelu.

Pielaveden kunta
Puustellintie 18

Kirje

11.2.2010

Pielavedelle muuttaneille suunnattu haastattelututkimus

Taustatiedot	Pielaveden kunta haluaa tutkia tulomuuttoa paikkakunnalle vuosina 2004–2008. Aiheesta tekevät opinnäytetyön tradenomi-opiskelijat Tanja Kerman ja Katja Rothberg Savonia-ammattikorkeakoulusta kunnan toimeksiannosta. Opinnäytetyöhön liittyvää tutkimusta varten haastatellamme noin kymmentä henkilöä, jotka ovat muuttaneet Pielavedelle edellä mainittuna aikana. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää kuntaan muuttamisen syitä sekä muuttaneiden tyytyväisyyttä kunnan palveluihin ja toimintaan.
Osallistuminen	Olemme valinneet Teidät haastateltavaksi. Haastattelun osallistuminen on vapaaehtoista. Haastattelut tehdään 10.–11.2.2010 klo 16.00 alkaen . Haastattelut tapahtuvat Pielaveden kunnantalolla, kunnanhallituksen huoneessa osoitteessa Puustellintie 16 . Aikaa haastattelun tekemiseen menee noin 30 min.
Luottamuksellisuus	Tutkimuksen teossa noudatetaan henkilötietolain ja tutkimusetiikan vaatimuksia. Haastattelujen avulla saadut tiedot ovat luottamuksellisia ja tulevat vain opinnäytetyön teon käyttöön. Haastattelussa esille

tulleet asiat käsitellään opinnäytetyössä tavalla, jossa tutkittavia tai muita haastattelussa mainittuja yksittäisiä henkilöitä ei voi välittömästi tunnistaa. Nauhoitamme haastattelut, mutta vastauksien käsittelyn jälkeen hävitämme sekä haastattelutallenteet että niistä tehdyt tekstitiedostot.

Tarkempia tietoja tutkimuksesta ja siihen liittyvästä haastattelusta saa allekirjoittaneilta.

Kiitämme Teitä vaivannäöstänne jo etukäteen.

vs. kunnanjohtaja
Sami Miettinen
puh 0400668 211

opiskelija
Tanja Kerman
puh 0405117665

opiskelija
Katja Rothberg
puh 0443366716

Ilmoittautumislomake

Voitte ilmoittautua haastatteluun sähköpostitse tai lähettämällä tämän lomakkeen vastauskuoressa. Kirjoittakaa sähköpostiin oma nimenne, osoitteenne, puhelinnumeronne sekä Teille sopiva haastattelupäivä. Ilmoittautumislomake tai sähköpostivastaus tulisi palauttaa viimeistään **perjantaina 22.1.2010**.

Yhteystiedot

Nimi:

Osoite:

Puhelinnumero:

Osallistumispäivä

† 10.2.2010

† 11.2.2010

Haastattelijoiden sähköpostiosoitteet

Tanja Kerman

tanja.kerman@student.savonia.fi

Katja Rothberg

katja.rothberg@student.savonia.fi

TAULUKKO 3. Aineiston pelkistäminen

Sitaatit	Pelkistetyt ilmaukset
No ei oikeen muuta ku tiettiin vaan että on rauhallinen paikka.	Rauhallinen asuinpaikka
No enpä oo tarvinnu niitä mittään muuta kun kauppapalvelut. Et ei tarvita mittään liikunta tai muuta. Mutta ihan silleen hyvät kauppapalvelut.	Tyytyväisyys kauppapalveluihin
Tuo Kone ja Koti oli semmoinen mikä pitäs vielä olla. Eli just tämän tyyppisiä. Kun joku tuommonen kaatuu ni vastaavia tuotteita myyvät ni niillä tahtoo hinnat nousta.	Halpakauppa Pielavedelle
No tietysti nää peruspalvelut tietenkin. Sairaanhoidohan täällähän on ihan ok ja totta kai nämä kaupalliset puolet nimenommaan, että löytyy ettei tarviis joka kerta lähtee johonki liisalmeen tai johonki.	TK ja kaupat tärkeitä palveluita
Ainaki ennen on ollu hirveen huonoja asioita, mitä on niiku Pielaveden kunnan kanssa ei oo oikeen ikinä pystyny yrittäjän näkökulmasta katottuna toimimaan millään tavalla. Ei oo saanu vastakaikua, mutta siinä mielessä.	Tyytymättömyys yrittäjien tukemiseen
Just tänään kahtelin kesämökkkitonttia ja ei oo paljo tarjontaa. Eli tuota no asunto saatiin tuo mikä tuossa nyt on ni saatiin kyllä ihan hyvällä aikataululla, mutta tuota minun mielestä kyllä aika vähän kyllä lopun pelin varsinkin jos puhutaan omakotitalosta tai vapaa-ajan asunnoista ni on huono tarjonta kyllä.	Huono omakotitalo- ja vapaa-ajanasuntotarjonta
Ite asutaan tuossa melkein keskustassa ni ei olla montoo kertaa herätty siihen että ois ollu liikaa mökkälätä. Rauhallinen paikka.	Rauhallinen asuinpaikka
Sais olla joku semmonen halpakauppa ku nyttenki tuo Kone ja Koti kaatu pois tuosta. Ei täällä oikeen oo sitte kauppoja. Harmi ku ei oo tullu tilalle mittään.	Halpakauppa Pielavedelle
Tietysti ku mihinkä tämä kuuluu tämä palvelu jos olis tämmösiä elektroniikkaliikkeitä, minä oon semmosta harrastanu, nii semmostahan täällä ei oo.	Elektroniikkaliike Pielavedelle
Se on tietysti, että minkä ikäsenä tänne muuttaa. Ja mulla on sen verran jo ikkää että kyllä ne on nämä sairaalat ja nämä vanhustenhuolto ja nämä. Kyllä ne ainaki mitä minä oon tarvinnu ni ne on tärkeitä ja ne on toiminu. Kaupat	TK ja kauppapalvelut toimivat

pelaa, nehän pitää olla että pääsee käymään kaupassa.	
Ne on ne muutamat paikat, että melkein on pesukonkeen ostoon ni ne pitää hakkee lisalmesta tai Kuopiosta. Tavallaan niiku pienenpaikkakunnan haittapuolia mitä on ne.Tarjolla ei oo mitä isommalla paikkakunnalla on.	Pienen paikkakunnan haittapuolet palveluissa
Onhan täällä laivasatama, joka ei oo joka pikku kunnassa ei oo järvenrannassa. Tämmöset asiat joitain saattais kiiinnostaa, että on järven rannalla.	Laivasatama järvenrannassa
No teollisuus, mutta sitäkin on varmaan moni täällä koettanu. Minä oon tehtaassa ollu töissä yli 30 vuotta vaihtamatta työpaikkaa, että ei täällä semmota oo. Mutta sekin on niin pientä, että mikä pieniteollisuus vois olla joka pelais. On täällä kaikkee pientä käyty koettamassa, mutta ei oo, valtion rahat ovat tainneet vaan ottaa ja loppuna siihen.	Teollisuustoimintaa Pielavedelle
No eiköhän täällä tonttia saa, mutta jos mieleistä asuntoa kahtoo ni on aika pieni määrä.	Asuntotarjonta vähäistä
Onhan täällä varmaankin halvempi asua. Että ei puoltakaan ei asunnot täällä maksa mitä siellä maksaa. Mut ei tää oo mikään paratiisi, että kyllä täältä jotain puuttuukin suurempaan kaupunkiin verrattuna.	Halvemmat asuinkustannukset verrattuna suurempiin kaupunkeihin
No onhan täällä tää luonto ennekaikkee ja ihan erilainen ku tuolla kaupungissa ku assuu ja lasten on hyvä kasvaa täällä.	Luonnon läheisyys ja hyvä kasvupaikka lapsille
No tää on täällä sivussa korvessa vähän, että ku ei oo kaikkia palveluita, että saa lähtee kaupunkiin jos jotaki tarvii erityistä.	Erikoiskauppapalveluita lisää
Enemmän kauppvoja tietysti tai semmosia erikoisia kauppvoja.	Erikoisliikkeitä lisää
Et paljo oon liikkunu pitkin Suomee ja muuten ni tämmöseen paikkakuntaan ni täällä on yllättävän hyvät palvelut. Et ei oo niiku valittamista. Eihän täältä nyt pystykkää ollee kaikkia, mut mitä on nii oon aivan tyytyväinen näihin.	Hyvät palvelut kunnan kokoon nähden
No vois ehkä joku semmone joku tämmöne urheilu- tai eräliike tai joku semmonen. Et sais näitä harrastusvälineitä ettei välttämättä tarvii lähtee tonne kaupunkiin lisalmeen tai tuonne.	Urheilu- tai eräliike Pielavedelle
No tämä on aika keskeisellä paikalla ku aatteele isoja kaupunkeja lisalmi ja Kuopiota. No Kiuruvesi on ja Viitasaari ja nämä ni oikeestaan sillee jokkaiseen on sillee yhtä pitkä matka. Et kaupunki ei oo hirviän kaukana, ettei tarvii päi-	Kaupunkien läheisyys

vää tuhлата sen takia jos pittää lähtee tai muuten.	
No mitä ite harrastan tämmöstä tuolla luonnossa liikkumista ja kalastusta ni ihan pääsee ku tuossa järven rannalla assuu ni pääsee lähemmää.	Järvien läheisyys
No sen mitä nyt tuota paikallislehtiä kuitenkin luen mitä täällä ilmestyy, Pielavesi-Keitele, niin kyllä siellä aika paljo mä luen aika tarkkaan mitä täällä tapahtuu. Ehkä täällä paremmin kerrotaan mitä täällä kunnan sisällä tehään, että millon missäkin on ni siellä kyllä kirjoitetaan.	Kunnan tapahtumista informointi asukkaille
Tai ainaki työnantajana ni hirviän tyytyväinen, että ei oo mittään valittamista tuohon lomapuoleen. Oikeestaan voi sanna että parahin ehkä työnantajan puoli. Sen verran 20 vuotta tehny näitä hommia, vähän kokemusta on ni tiedän.	Tyytyväisyys lomapuoleen
No se mitä itellä oli sillo ku tuli ku täältä sai töitä ja oli asunnon hankinnassa ni yllättävän helposti löyty ku luki paikallislehtiä ja kyseli ihmisiltä.	Asunnon helppo saatavuus
Meillä tuli alkuun testattua terveyskeskuspalveluja aika paljo, että hyvin meidän mielestä hirmu hienoo, että ku Siilinjärvellä ja Kuopiossa totuttiin siihen, että aina joutu jonottamaan ja odottamaan lasten kans aika pitkiä aikoja niin täällä pääs aina mukavasti. Et annettiin aika ja sanottiin et tulla sillan ja yleensä pääsee, että ei oo tarvinu paljoo niitten kans murehtia.	Tyytyväisyys TK - palveluihin
Eskareista on tykätty ja on viihdytty siellä ja koulu samoin on ollu pieni ja turvallinen. Semmonen niiku kiva koulu, että siellä on lapset huomioitu ihan yksilöinä.	Tyytyväisyys esikouluun ja ala-asteeseen
Yks mikä tuntu alkuunsa semmoselta vähän turvattomalta ku ei oo poliisia. Et jos niinku hätä tulee ja tarvii hälyyttää poliisin paikalle.	Poliisipalvelujen tarpeellisuus
No tuota tietysti se ois kiva ku ois niitä erikoisliikkeitä ja kauppia enemmän ja se ois tietenkii kiva lasten kannalta et ois lukion ohella jotakii muuta ammattikoulutusta tai lukion jälkeen jotakii mahdollista opiskelupaikkaa tässä omalla kunnalla.	Toivomus lisäkaupoista ja paremmista opiskelumahdollisuuksista
No tietysti siis lasten kannalta ne koulut ja hoitopaikat ja terveyskeskuspalvelut, että ne on tärkeitä lähellä ja saatavilla.	Koulut, hoitopaikat ja TK tärkeitä palveluita
Niin on varmaan hyviä puolia on tietysti luonto ja se et täällä on puhdasta ja vesistöt.	Luonto ja puhtaus
No huonoja puolia on varmaan minusta Piela-	Huonoja puolia väestön

veen suurin murhe on se ku väki vähenee ja vanhenee ja ku ei oo teollisuutta niin ei oo oikein työpaikkoja. Et ei oo sitte nuorisolle tarjota eikä sitte taas niinku tänne muuttaville kauheesti oo työtä tarjolla.	vanheneminen ja työpaikkojen riittämättömyys
Suurin pettymys niin se, että Pielaveen kunta meidän mielestä aika huonosti niiku paikallisia yrittäjiä tukee näissä omissa hankinta- ja ostopäätöksissään.	Tyytymättömyys yrittäjien tukemiseen
Nyt on ainakii lehdessä luku, että Pielavesi tähtää yrittäjäystävälliseksi kunnaks tässä viiden vuoden sisällä. Että siinä ois toiveita paljo, että toivottavasti näin käy. – – Mutta sitte toivos kunnaltakii, että sekii sitten omalta osaltaan yrittäs niitä uusia yrittäjiä ja meitä entisiä yrittäjiä tukea omissa johtopäätöksissään.	Toivomus yrittäjien tukemisesta
Alkuunsa oli vaikee saaha tuota vuokra-asuntoa että ku mekii etittiin yksityiseltä puolelta niin joko omakotitaloa tai sitte isompaa kerrostalohuoneistoo vuokralle niin ei ollu. Muutama viikko etittiin eikä mitään löytynyt eikä ainoatakaan vastausta tullu niin sitte kunnalta saatiin sitten kolme huonetta keittiö tosta savikolta ja se oli kanssa vähä silleen alkuun aikamoinen pettymys ku se vuokra oli tosi korkea. Mutta ilmeisesti asunnossa oli jotain häikkää ku ensimmäisen kahen kuukauden jälkeen meillä oltiin niinku ihan koko seuraavat puoli vuotta kaikki kipeinä koko ajan ja kuultiin sitten että aikaisemmin samassa asunnossa asuneella perheellä on ollu samoja ongelmia.	Vuokra-asuntojen huono tarjonta ja kunto
Kyllä täällä mun mielestä toimii myös tosi hyvin terveydenhuoltopalvelut, kaikki neuvolat ja nämä että siellä kyllä tarkasti ollaan aina ja heti niinku ottauduttu johonkii asiaan jos joku on huolestuttanu ja näin että kaikkeen oon ollu tyytyväinen.	Tyytyväisyys kaikkiin Pielaveden palveluihin
Ja sitte toi Kakkomäki, niin siihen vois kunta vähän panostaa ku siihenkii piti hissit tulla jo monta vuotta sitten, mutta ei niitä oo vielä näkyny. Just sekii ois niinku jo paljo enemmän niinku muuta ku sitä lentopalloa, ku siellä vois käydä laskettelemassa ku ois hissit.	Toivomus laskettelumahdollisuuksista
Ja sitte tuntuu, että aika korkeita vuokria pystyy pitämään tuo Pielaveen vuokratalot ku ei tosiaan oo kilpailua.	Korkeat vuokrat
No esimerkiksi kirjastohan on hirveän hyvä, että se on niinku paikkakunnan kokoon nähden	Tyytyväisyys kirjastoon ja sen valikoimaan

se on erinomainen. Siis kirjathan on niinku, suurin osa on ihan uusia kirjoja et jos esimerkiksi aatellaan et mitä julkastaan niin jos haluaa lukee jotakii niin varmaan löytyy tuolta eikä tarte ootella yhtään.	
Esikoulussa on tyttö, niin sehän on niinku järjestetty ja sillä lailla että siellä on niinku varmaan semmosta yksilöllistä ja se on niinku kehittävää.	Tyytyväisyys esikouluun
Et täällä ei panosteta tuohon informaatiopuoleen tarpeeks että minun mielestä pitäs paljo enempi kuntalaisille jakaa sitä informaatiota kaikista päätöksistä ja muuta.	Tyytymättömyys kunnan tiedonjakoon
Mutta jos haluttas niinku ulkopuolista, semmosta, jolla on maksukykyä, niin varmasti siihen niinku matkailupuoleen ehottomasti pitäs panostaa. Ja se niinku julkituomista sitä, että tämä kesäpaikkana on ihan verraton niinku se onkii. Siis eihän monellakaan kunnalla oo tämmösiä vesistöjä, jos aattelee tuota rantavii-vaa ku on aivan jumalattomasti. Kyllä joo, että sehän on ihan selevä juttu, että sitä matkailupuolta pitäs kyllä panostaa ja varsinkii siihen kesämökkihommaan.	Matkailupuoleen panostaminen
No hyvä puolihan on se, että tämä on tuota niin keskellä luontoa. Siis sillä lailla, että jos on niinku luontoimmeinen niinku mekii asutaan keskellä korpee, ettei oo yhtään naapuria, niin tähän on ihan ihanteellinen semmoselle ihmiselle, joka tykkää siitä luonnosta.	Luonnon läheisyys
Että jos ois niiku mahdollista johonkii isompaan kuntaan liittyä, että jos joku tämmösen reppanan ottas kylkiäiseks, niin se vois olla parempi ku se, että tämä on itsenäinen. Että se on kuitenkin ku alkaa tämä väki tosissaan on näin iäkästä niiku täällä on, niin täällä ei kohta oo kettää muita ku niitä eläkeläisiä ja niihin hoitajia, jotka niitä hoitaa. Ku eihän täällä niinku nuoremmille ihmisille niin eihän täällä paljo oo työpaikkoja eikä paljo mahdollisuuksia.	Kuntaliitos-kehitysehdotus
Mutta tuota tietenkii se, että hirmu kalliita mahottoman niinku heikkotasosia. Mutta tuota se, että tuota se oli pakko jostakii saaha se asunto nii eihän siinä oo paljo vaihtoehtoja. Yritettiin me niinkun tavallaan saaha yksityiseltä puolelta omakotitaloo tai jottain vuokralle, mutta ei ei niitä ollu sillon tarjolla. Että ei paljo oo.	Tyytymättömyys vuokra-asuntojen tarjontaan
Mutta tuota hyvä paikkahan tää on asua, ku mekii asutaan järven rannalla ja lapset saa olla ihan vappaasti pihalla. Että ei tarte sillä lailla	Turvallinen asuinpaikka

liikenteestä eikä mistään ku muistaa vaa pittää ittesä lasten ja järven välissä niin ei tartte huolehtia oikeestaa mistään, että niinku turvallinen paikka.	
TK:n peruspuoli toimii kyllä tosi hyvin, se on ihan älyttömän hyvä. Ja se minkä kanssa oon ollu paljon tekemisissä on lomatoimisto ja se on kanssa pelannu hirveen hyvin. Et nythän siinä on vaarana et se sitte heikkenee, ku mennään Maaningan alaisuuteen, niin toivottavasti se ei sitte heikkene. Ainakii Pielaveellä se on toiminu tosi hyvin.	Tyytyväisyys TK:een ja lomapuoleen
No varmaan kaupat ja TK on varmaan ne tärkeimmät ja tietysti kunnan toiminta.	TK- ja kauppapalvelut sekä kunnan toiminta tärkeitä
Poliisia tarvii loppujen lopuks niin vähä, että niin tuota.. Tietysti oishan se hyvä, että se ois täällä vähä useamminkii.	Poliisipalvelujen tarpeellisuus
Ja mikä täältä puuttuu niin on semmonen leirintäalue tai mökkeilyalue, et sitä täällä ei oo.	Mökkeily- ja leirintäalueen tarpeellisuus
No kyllähän täältä on vähän pitkä matka ja julkiset liikenneyhteydet, niin niitä ei tuolta syrjäkyliltä ei pysty käyttämään, et joskus aamulla aikasin tulee yks vuoro tänne ja sit iltasella myöhällä menee, niin niitä on periaatteessa ihan mahoton järjestää silleen, että oman auton tarvii varmasti melkein jokainen.	Huonot julkiset liikenneyhteydet syrjäkylillä
Aika vähä nyt ku oon seurannu noita myyntimarkkinoita, niin aika vähä on myynnissä. Mitä oon kuullu niin on ollu semmosta, et ainakii täältä keskustasta menee sitä mukaa ku tulee, että hirveestihän täällä ois nättiä tonttipaikkoja.	Huono asunto/tontti/talo - tarjonta
No, kyllähän täällä nyt silleen suhteellisen hyvät palvelut on silleen niinku lähikuntiin verrattuna.	Tyytyväisyys palveluihin
Liikuntahallin punttisali ja tuo puoli on silleen vähä huonosti organisoitu, että ei oo päivällä auki ja illallakii on sitte se vuorojärjestely semmonen et siinäkii on paljon seuroja ja tuomosten yhteisöjen vuoroja. Et siellä ei käy, ku joku muutama tyyppi, mut sit siellä vähä niinku katoaan kiertoon, jos tulee sitte ulkopuolinen niin sitte yleisövuorot on vähä silleen huonoon aikaan.	Tyytymättömyys punttisalin aukioloaikoihin
Kyllä vois tuo poliisipalvelut olla yks esimerkki minkä haluais vielä säilyvän täällä.	Toivomus poliisipalvelujen säilymisestä
No tietysti silleen, että lapsiperheille nämä koulut ja perhepäiväkoidot – – ja sitte jos aattelee, ku paluumuuttajia varmaan on paljon ja eläkeläisiä ja tuommosta vanhempaa väestöä, niin sitte niinku niille on sitte tämmöset terveyses-	Koulut ja TK tärkeitä palveluita

kuspalvelut ja tämmöset muut vastaavat.	
Rauhallista täällä on ja tosiaan, ku niistä oli semmosta tuosta harrastusmahollisuuksista niin tietysti on niinku semmoset niinku itekkii metästystä ja kalastusta ja tuommosta oon harrastanu pienestä pitäen, niin niinku semmoset mahollisuudet on niinku sit.	Hyvät harrastusmahollisuudet
No ensimmäisenä tulis mieleen, että jollakii tapaa tuo yrityselämän elvyttäminen ois semmonen, et siitä pystys luomaan sit niitä työpaikkoja. Et varsinkii nuo teolliset yritykset niin aika pieniä, että työllistää sit ihan muutamia henkilöitä aina firmassa. Mut ehkä se yrityselämän virkistäminen on semmonen yks tosiaan mihin toivos, et siihen tulis vähän piristystä, niin sitte lois niitä mahollisuuksia vähä.	Yrityselämän elvyttäminen tärkeää
Et ei silleen oo valittamista isommin, että tietysti pitkässä juoksussa mietityttää tämä kuntatalous. Että tavallaan väestörakenne koko ajan vanhenee ja sitä kautta tulee näitä sosiaalikulupaineita sitte aika paljo ja jostain pitäs kirsuun rahaa saaha sit.	Väestön vanhenemisen vaikutus kuntatalouteen
Varmaan se kuntaliitoshommatkii on varmaan lähitulevaisuudessa sitte. Että en tiä niistä kuvioista taas, että minkälaiset kuntaliitokset olis sitte ajankohtasia ja ketkä haluaa liittyä ja millä tavalla. Et se on sitte kuntien välinen juttu, että sitä kohti se varmaan on menossa ainakii josakii suhteessa.	Kuntaliitos lähitulevaisuudessa ajankohtainen